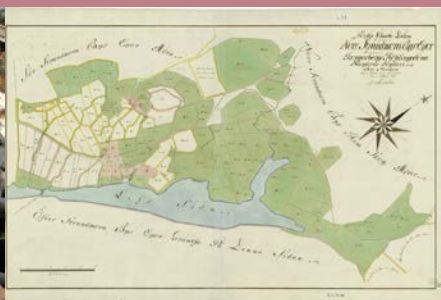

Centrum för biologisk mångfald

Verksamhetsberättelse 2015

VERKSAMHETESBERÄTTELSE 2015, CENTRUM FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD

Sveriges lantbruksuniversitet, Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap
samt Uppsala universitet

Redaktörer: Annika Borg, Håkan Tunón.

Foton: Annika Borg där inget annat anges.

ISBN: 978-91-88083-11-1

Postadress: Centrum för biologisk mångfald, Box 7016, 750 07 UPPSALA

Besöksadress: Almas allé 8

Tel: +46 18 67 10 00

E-post: cbm@slu.se

Webbaddress: www.slu.se/cbm

Innehåll

Föreståndaren summerar	4
1 CBM 20 år	5
Några nedslag i CBM:s historia	6
2 Arbete för och om biologisk mångfald	8
Verksamheten vid CBM	8
Forskning och uppdrag – mainstreaming	10
Gästforskare vid CBM 2015	12
<i>Forskning i fokus</i> : Fjärilar i kraftledningsgator	13
Kommunikationsverksamhet	14
<i>Forskning i fokus</i> : Makt och begrepp i antropologiskt perspektiv	15
<i>Forskning i fokus</i> : Landsomfattande slytäkt	17
Mångfaldskonferensen 2015	18
Miljöarbete	20
3 Verksamheten under 2015	22
Publikationer	22
Konferenser och forskningspresentationer	27
Undervisning	30
Verksamhet på forskarutbildningsnivå	33
Andra aktiviteter och engagemang	34
4 Projektkatalog 2015	39
5 Ekonomi, personal	54
Resultat och kapital	54
Externa bidrags- och uppdragsmedel	54
Beviljade ansökningar och erhållna uppdrag 2015	55
Personal 2015	56
6 CBM inrättades på uppdrag av riksdagen	58
Styrning och organisation	58
Vision	59
Uppdrag och mission	59

Föreståndaren summerar

År 2015 fyllde CBM 20 år, och under sommaren flyttades verksamheten från huset i äppellunden i Bäcklösa (där CBM funnits sedan starten tillsammans med Artdatabanken) till Ulls hus på Campus Ultuna. SLU:s campusområde har de senaste åren totalt byggts om och renoverats, allt i syfte att få ihop alla verksamheter på ett mer samlat campus. I Ulls hus har fruktbara möten med forskarna från Institutionen för stad och land (med Centrum för naturvägledning och ämnen som bland annat miljökommunikation) och Institutionen för ekonomi nu blivit mycket enklare.

Att CBM fyllde 20 år har vi uppmärksammat med att återinföra den årliga så kallade Mångfaldskonferensen som 2015 var den femtonde i ordningen och hade det mycket aktuella temat "Liv i staden". Inför konferensen tog vi fram ett välmatat jubileumsnummer (nr 3/15) av vår tidskrift Biodiverse (www.biodiverse.se). Numret beskriver den rika och mångfacetterade verksamhet som bedrivits vid CBM under 20 år.

Som vanligt har projekt avslutats och nya tillkommit (vilket beskrivs senare i denna verksamhetsberättelse) samt ansökningar har skrivits. Under året har tvärvetenskapligt samarbete mellan CBM och Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten vid Uppsala universitet bland annat skett genom enskilda forskare på evolutionsbiologiskt centrum (EBC) och Institutionen för geovetenskaper. CBM har vidare inom humaniora och samhällsvetenskap tillsammans med ett par institutioner på Uppsala universitet skapat förutsättning för två gemensamt finansierade tillsvidaretjänster inom antropologi och miljöjuridik. CBM stärker på så sätt sin tvärvetenskapliga miljö. På SLU samarbetar CBM med bland annat Institutionen för ekologi och Institutionen för stad och land. CBM:s sätt att fungera som nod för nätverk och samarbetsprojekt stärks också.

Under året har CBM:s styrgrupp omorganiserats och nya medlemmar från Uppsala universitet och SLU har utsetts (se vidare sid 8).

Detaljer om alla delar av verksamheten återfinns i resten av verksamhetsberättelsen.

Vi har haft ett bra men intensivt jubileumsår!

Tuija Hilding-Rydevik
Föreståndare

1 CBM 20 år

2015 FIRADE CBM 20-ÅRSJUBILEUM. DET BLEV ETT TILLFÄLLE ATT BLICKA TILLBAKA, MEN OCKSÅ ATT SE FRAMÅT. HUR SÅG VÄRLDEN UT 1995, VAR STOD MILJÖARBETET? VILKA FÅRGOR VAR PÅ AGENDAN DÅ, OCH VILKA ÄR DE BRÄNNANDE UTMANINGARNA IDAG?

CBM skapades på initiativ av Sveriges regering som en följd av Riokonferensen 1992 och FN:s Konvention om biologisk mångfald (Convention on Biological Diversity, CBD) som då antogs. Tillsammans med två ytterligare åtgärder ingick CBM:s tillblivelse i planen på hur Sverige skulle tillämpa CBD.

Artdatabanken, som låg helt inom SLU och var ett samarbete med Naturvårdsverket, var något av en grundsten vid diskussionerna om bildandet av ett centrum för biologisk mångfald. CBM fick dock ett jämförelsevis bredare verksamhetsfält och hade dessutom båda Uppsala-universiteten som organisatorisk grund. Styrelsen för CBM tillsattes formellt av SLU:s rektor med lika delar ledamöter från SLU och Uppsala universitet. Influerad av CBD men också av en vital miljödiskussion i Sverige blev CBM:s uppdrag en del av en bred nationell ansträngning. CBM skulle arbeta med forskning och information, och i viss mån med undervisning. CBM skulle ha örat mot samhället, men också scanna av forskningen både i Sverige och utomlands och föra över resultat till olika delar av samhället. CBM skulle vara en "kopplingsnod" för informationsflödet om biologisk mångfald men också se till att relevant forskning gjordes.

Omfattande diskussioner med Miljödepartementet har under åren lett till en rad uppdrag och det största har varit Naptek, som handlade om lokal och traditionell kunskap kopplad till nyttjandet av biologisk mångfald. Det som från början varit grunden i CBM:s verksamhet är det uppdrag som angavs i propositionen om biologisk mångfald. Redan då var det tydligt att det fanns ett behov för en plattform för möte mellan forskning och tillämpning, och möte mellan olika discipliner, som efterfrågades av beslutsfattarna. Ändå har CBM på många sätt varit före sin tid. Men det är dags för omvärlden att komma ikapp – mycket av miljöarbetet behöver ett bredare angreppssätt.

(Texten är ett sammandrag av Urban Emanuelssons artikel i Biodiverse nr 3/15: "Ett centrum före sin tid").

Några nedslag i CBM:s historia

- 1996** CBM startar sin verksamhet med Urban Emanuelsson som föreståndare. Första numret av Biodiverse publiceras med Nora Adelsköld som redaktör.
- 1997** Första mångfaldskonferensen, MK97, med temat Biodiversitet och naturvårdsbiologi i Uppsala. Paul Alan Cox blir vid CBM den förste innehavaren av Konung Carl XVI Gustafs gästprofessur i miljövetenskap.
- 1998** Första omgången av masterprogrammet Management of Biological Diversity startar. Därefter ges den år 2001, 2005 och 2007. CBM:s byggnad Naturicum invigs av Anna Lind. MK98: Restaurering av biologisk mångfald, Lund. Projektet Etnobiologi i Sverige startar och håller på till 2007.
- 1999** MK99: Urbana miljöer, Göteborg. Första numret i CBM:s skriftserie publiceras: *Livskraftiga rovdjursstammar* publiceras.
- 2000** Programmet för odlad mångfald, (POM) startar. MK00: Ängs- och hagmarker, hålls i Linköping.
- 2001** Hagmarks-Mistra startar. Ett tvärvetenskapligt forskningsprogram som försökte lösa dilemmat med de artrika men hotade svenska naturbetesmarkerna. Lösningen innehåller pusselbitar från biologi, företagsekonomi och europeisk politik. MK01: Turism och biologisk mångfald i Östersund. Forskningsprogrammet Naturvårdskedjan startar.
- 2002** Swedbio startar (En helpdesk-funktion åt Sida som arbetar med stöd till utvecklingsprojekt med fokus på biologisk mångfald i tredje världen.) MK02: Integration och biologisk mångfald, Malmö. CBM får regeringsuppdrag att utreda främmande arter, traditionell kunskap och biologisk mångfald i miljökonsekvensbeskrivningar.
- 2003** MK03: Från miljömål till handling i Jönköping. SwedBio invigs.
- 2004** MK04: Skötsel av ängs- och hagmarker, Halmstad. Nätverksprogrammet SEED-Net startar.
- 2005** MK05: Odlad mångfald, Tällberg. Svensk kulturväxtdatabas (SKUD) lanseras på Internet. Forskningsprogrammet INCLUDE startar.
- 2006** Forskningsprogrammet Naptek startar. MK06: Att vara delaktig, Skövde. Nätverket för mångfald i närmiljö (MINNA) startar.
- 2007** MK07: Lära och låta leva, Växjö. Bokverket *Etnobiologi i Sverige* färdigställs.

Foto: Anna Maria Wremp

Naturbetesmarker tillhör de artrikaste naturtyperna och är viktiga för biologisk mångfald. I Sverige och övriga EU har dock dessa marker krympt sedan 1980-talet, liksom artrikedomen. Detta beror till stor del på det regelverk som styr böndernas skötsel av markerna. Programmet HagmarksMistra, som startade 2001, analyserade med naturvetenskaplig, ekonomisk och sociologisk forskning reglerna, föreslog förändringar, undersökte böndernas livsbetingelser och gjorde storskaliga fältförsök för att förbättra den biologiska mångfalden.

- 2008 MK08: Vägar till mångfald (transportinfrastruktur), Uppsala.
- 2009 Urban Emanuelsson efterträds som föreståndare av Torbjörn Ebenhard.
MK09: Ett sekel av naturvård – framtidens naturvård, Stockholm.
Forskningsprogrammet Transportinfrastrukturekologi (TriEkol) startar.
- 2010 MK10: Traditionell kunskap och biologiskt kulturarv, Lidköping.
- 2011 Tuija Hilding-Rydevik blir föreståndare för CBM.
SwedBio överförs till Stockholms universitet, och POM överförs till SLU i Alnarp. MK11: Bioenergi och biologisk mångfald, Örebro.
- 2012 Första delen i bokverket *Nybygggarliv i Vilhelmina* publiceras. (Totalt sex delar publiceras under perioden 2012–2016).
- 2013 Naptek samarrangerar den internationella konferensen Re-Claimings, Empowerings, Inspirings.
- 2014 Förnyat avtal om CBM mellan SLU och Uppsala universitet.
- 2015 MK15: Liv i staden i Uppsala. CBM flyttar från Naturicum till Ulls hus i Ultuna.

2 Arbete för och om biologisk mångfald

Förlust av biologiska mångfalden och ohållbar användning av våra naturresurser är en viktig fråga för mänskligheten och för våra samhällen – som en viktig grund för vår biologiska existens men också som grund för våra ekonomier, hälsa och välbefinnande i stort.

Ännu har vi inte lyckats minska den negativa trenden för biologisk mångfald, varken globalt eller i Sverige. Orsakerna till detta är många. I grunden är det människor och samhällen som ligger bakom problemen, men det är också människor och samhällen som kan vara lösningen. Behovet av mer och fler humanistiska och samhällsvetenskapliga perspektiv på de stora miljöutmaningarna efterfrågas därför nu internationellt och i Sverige. Varken inom forskningen eller praktiken utanför akademien finns ännu tillräcklig kunskap om framför allt de samhälleliga mekanismerna (livsstilar, konsumtion, produktionssätt med mera) bakom förlusten av biologisk mångfald och ohållbart nyttjande (ekonomiskt, juridiskt, administrativt, socialt, kulturellt, etiskt) och vi har heller därmed inte tillräcklig kunskap/makt/vilja/mekanismer för att styra i en annan riktning. Det saknas också viktig grundläggande naturvetenskaplig kunskap om biologisk mångfald, hur dagens biologiska mångfald har formats, hur den formas i våra ”nya landskap” (vägar, kraftledningsgator m fl) och hur den bäst restaureras och bevaras.

Det behövs fortsatt forskning som tar sig an biologisk mångfald i hela dess komplexitet, genom tvärvetenskaplig och mångvetenskaplig forskning (Vetenskapsrådet 2010, *Evaluation of Swedish Biodiversity Research*. Rapport 14:2010. Stockholm). Vi har behov av forskning som är policyrelevant, transdisciplinär och som ser biologisk mångfald ur ett samhällsperspektiv och inkluderar aktörer utanför akademien. Existerande forskningsresultat och ny kunskap som tas fram används dessutom inte tillräckligt effektivt i samhället.

Verksamheten vid CBM

CBM inrättades ursprungligen med ett samhällsinriktat forskningsuppdrag och detta uppdrag gäller fortfarande i högsta grad – allt enligt den nu gällande överenskommelsen mellan våra två huvudmän SLU och Uppsala universitet. CBM styrs av denna överenskommelse och av sin styrgrupp. År 2015 tillsattes en ny styrgrupp bestående av Torleif Härd, (professor, dekanus, NJ-fakulteten, SLU)(ordförande), Per Forsslund (pro-

dekan, NJ-fakulteten, SLU), Jakob Höglund (professor, inst för Ekologi och genetik, teknisk-naturvetenskapliga fakulteten, Uppsala universitet), Anneli Ekblom (universitetslektor, inst för Arkeologi och antik historia, historisk-filosofiska fakulteten, Uppsala universitet).

En övergripande inriktning för CBM:s verksamhet är transdisciplinär kunskapsproduktion, det vill säga tvärvetenskaplig forskning och samverkan med aktörer utanför akademien, och kommunikation som belyser hela den komplexa betydelsen av biologisk mångfald för människor och samhällen. Transdisciplinär kunskapsproduktion och metoder för samverkan i detta arbete bidrar till ömsesidigt lärande, och till samhälls- och policyrelevanta forskningsfrågor och lösningar.

CBM:s forskning och forskningsrelaterade uppdrag fokuserar på skärningspunkten mellan tre ämnesområden:

1. Globala och lokala miljötrender, inklusive klimatförändringar och ändrad markavändning i areella näringar, infrastruktur och tätorter, och tillståndet för biologisk mångfald.
2. Drivkrafter för förändring i samhällets kultur, etik, ekonomi, policy, praktik och kunskap.
3. Möjligheter och lösningar för hållbart nyttjande och bevarande av biologisk mångfald, inklusive en hållbar livsstil med avseende på produktion och konsumtion.

Samverkan för ökad forskningskvalitet och samhällsrelevans

CBM möter forskare, avnämare och övriga samhället genom att organisera och delta i konferenser och workshops och delta i media. Vår samverkan med aktörer utanför akademien bidrar med viktig kunskap i komplexa frågor som ofta inte kan belysas med traditionella forskningsmetoder. Samverkan är således en integrerad del i de flesta av våra projekt och det ömsesidiga utbytet av kunskap är där centralt. Bred samverkan har bedrivits av CBM sedan starten 1994 och tar sig flera uttryck. Syftet med samverkan är dels att skapa politisk och praktisk relevans av CBM:s projekt. Dels är syftet vetenskapligt, det vill säga att få veta mer om vem, när, hur och varför biologisk mångfald hanteras av olika aktörer, organisationer och sektorer.

CBM samarbetar bland annat med centrala myndigheter (exempelvis Sametinget, Naturvårdsverket, Energimyndigheten och Riksantikvarieämbetet), länsstyrelser, kommuner, ideella organisationer, enskilda brukare och museer. Ofta finansieras forskningen helt eller delvis av dessa aktörer. I många fall deltar de också i själva forskningen exempelvis genom att genomföra storskaliga försök, samla in data, bidra med kunskap och delta i tolkning av resultaten. Att utforma frågeställningar, utföra forskning, tolka och tillämpa resultat blir del av samma samverkansprocess i form av en långsiktig dialog.

Långvariga och goda relationer med olika aktörer utanför akademien samt CBM:s kunskapsproduktion har resulterat i dels mycket konkreta nya råd inom olika sektorer (trafik, energi, jordbruk, naturvården med flera) till exempel i form av faktablad och råd på olika nationella myndigheters hemsidor, påverkan på internationella förhandlingar och resultat från dessa (CBD, IPBES), skrivningar och förslag i offentliga utredningar, med mera.

CBM arbetar också med att sprida kunskap och information om hållbart nyttjande av biologisk mångfald och konventionen om biologisk mångfald. Detta gör vi bland annat

genom att dokumentera vår och andras kunskap i böcker och rapporter i vår egen skriftserie. CBM ger även ut den populärvetenskapliga tidskriften Biodiverse som bland annat riktar sig till professionella aktörer inom olika sektorer där naturvård och miljöfrågor ingår. Genom vår återkommande Mångfaldskonferens vill vi nå avancerade praktiker och skapa utrymme för dialog bland annat genom exkursioner.

Publikationer – från vetenskapliga artiklar till twitter

CBM:s forskare är aktiva när det gäller att producera publikationer som ett led att uppfylla CBM:s uppdrag om forskning, och har under året publicerat ett brett spektrum av vetenskapliga och populärvetenskapliga artiklar, böcker, bokkapitel, forskningsrapporter, och faktablad.

Att verka i en tvärvetenskaplig miljö

CBM har varje år en löpande serie litteraturseminarier där artiklar valts ut för att ge inblickar i hela CBM:s ämnesmässiga bredd samt brygga över ämnesgränserna mellan de discipliner som finns vid CBM. Det krävs ett aktivt arbete för att skapa en grund för det tvärvetenskapliga samtalet det vill säga att lära känna de olika disciplinernas begrepp, teorier, metoder och tankestrukturer.

CBM:s personal på hum-sam-sidan har spämt över kompetenser som etik, ekonomi, historia, miljökommunikation, agrarhistoria, planering, historisk ekologi, antropologi och juridik och lägger vi till de som inkluderats i ansökningar som initierats så tillkommer bl a statsvetenskap och sociologi. På naturvetarsidan har vi en mix av biologer med olika inriktningar som naturvårdsbiologi, växtekologi, zooekologi, populationsekologi, entomologi och farmakognosi.

CBM har som ett led i en strategisk satsning att på CBM öka de humanistiska och samhällsvetenskapliga perspektiven på biologisk mångfald som samhällsfråga, utveckla den tvärvetenskapliga dialogen och bidra till nytänkande i ansökningsarbetet satsat på att anställa ett antal tidsbegränsade gästprofessorer och gästforskare under 2013 och 2014. Under 2015 har dialog mellan CBM och Juridiska institutionen och Institutionen för kulturanthropologi och etnologi vid Uppsala universitet lett till att gästforskartjänsterna övergått till tillsvidaretjänster. Under 2015 har därför Juridiska institutionen och CBM utlyst en gemensamt finansierad tjänst som universitetslektor vid Uppsala universitet. Vidare har en tillsvidaretjänst som forskare vid CBM inrättats med gemensamt finansiering från inst för Antropologi och etnologi vid Uppsala universitet.

Forskning och uppdrag 2015 – mainstreaming

Under 2015 drev eller deltog CBM-forskare i ca 35 olika forskningsprojekt, uppdrag, utredningar och svenska och internationella bokprojekt (se projektkatalog).

Projekten på CBM kan enkelt sammanfattas i mainstreaming, det vill säga att vi strävar efter att bidra till ökad samhällelig medvetenhet och ökad kunskap om hur människans olika aktiviteter och kulturer samspelar med biologisk mångfald, samt vilka

lösningar som skulle vara möjliga för att nå en hållbar användning av naturresurserna. Vi studerar det biokulturella samspelet historiskt och i nutid.

Projekten från 2015 handlar exempelvis om: hur arbetet med att integrera ekosystemtjänster i planering och beslutsfattande fungerar i praktiken i Sverige och i flera europeiska länder, om metoder för att bedöma biologisk mångfald och dess påverkan från mänskliga aktiviteter, om att få en ökad förståelse för hur ekologiska processer och historisk markanvändning samspelar och bidragit till den biologiska mångfald vi har idag, klimatförändringarna och hur det påverkar biologisk mångfald, om miljöjuridiska aspekter kopplade till förvaltningen av biologisk mångfald (till exempel skog, rovdjur), hur miljöjuridiken kan bidra till ett landskapsperspektiv i skogens förvaltning, betydelsen av traditionell (till exempel samisk, maorisk) och lokal kunskap (till exempel fåbodbrukare) för en hållbar användning av biologisk mångfald, infrastrukturens (vägar, järnvägar, vindkraft) påverkan på biologisk mångfald men också hur dessa ”moderna” miljöer, till exempel vägrenar, kan användas för att gynna biologisk mångfald, hur olika sätt att producera bioenergi påverkar biologisk mångfald, hur olika datakällor för biologisk mångfald kan användas för att bedöma arters utveckling och fungera som underlag för att ta fram nya indikatorer, hur olika naturvårdsåtgärder som till exempel restaurering av våtmarker på sikt påverkar biologisk mångfald, hur och om socio-ekonomiska faktorer (till exempel inkomst) i städer påverkar biologisk mångfald i urbana dammar.

Geografiskt har projekten fokus på miljöer och samhällsprocesser i Sverige, men CBM arbetar även i, eller ha samarbete med, projekt i Norge, Rumänien och åtskilliga andra europeiska länder. Naturtyperna är främst landbaserade och sträcker sig från miljöer i odlingslandskapets ängs- och betesmarker, fåbodskog och annan skog, fjällen, våtmarker, infrastrukturmiljöer som vägar och kraftledningar samt urbana dammar och gräsytor.

CBM:s projekt är oftast transdisciplinära eller tvärvetenskapliga men det finns även mer disciplinära projekt (naturvetenskapliga, humanistiska, samhällsvetenskapliga). Med transdisciplinära projekt menar vi att de är tvärvetenskapliga men också inbegri-

Foto: Håkan Tunön

Biokulturella refugier fungerar som fristäder för arter och ekosystem, men också som resurser för förvaltningsstrategier. Forskning visar att traditionell ekologisk kunskap hos småjordbrukare framgångsrikt kan kombineras med konkurrenskraft i en marknadsekonomi. Bilden är från Botiza i Rumänien, där CBM haft samarbetsprojekt.

per aktörer utanför akademien.

Finansieringen av projekt som CBM:s forskare deltog i under 2015 omfattar EU:s sjunde ramprogram, forskningsråd (Vetenskapsrådet, Formas, Norges forskningsråd), myndigheter (Naturvårdsverket, Trafikverket, Energiverket, Riksantikvarieämbetet, Sametinget), akademier (Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien), privata aktörer (Svenska kraftnät, olika stiftelser som till exempel Upplandsstiftelsen), frivilligorganisationer (Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden WWF, FSC) och satsningar inom SLU (future forest, Foma) och egna satsningar från CBM och Uppsala universitet.

Gästforskare vid CBM under 2015

Carole Crumley (antropolog) har varit anställd som gästprofessor och har bland annat varit ansvarig för arbetet med boken *Essays in Historical Ecology* som är följden av en workshop i historisk ekologi 2013. Boken som skrivs av forskare från CBM och flera andra institutioner och universitet i Sverige och utomlands, beräknas att ges ut av Cambridge University Press under 2017.

Maria Forsberg (jurist), även anställd vid Juridiska institutionen, Uppsala universitet, har varit anställd som gästforskare med fokus på forskning om rättsliga perspektiv på artskyddet i skogen.

Malgorzata Blicharska (ekolog och samhällsvetare), var anställd som gästforskare och som ett samarbetsprojekt mellan professor Frank Johansson, Evolutionsbiologiskt centrum (EBC), Uppsala universitet och CBM. Fokus för forskningen var urbana dammars biologiska mångfald och betydelsen för denna av samspelet mellan ekologiska och socio-ekonomiska faktorer.

Frank Johansson, professor, är genom sin tjänst vid EBC, Uppsala universitet, associerad till CBM. I fokus för samarbetet med CBM har varit projektet om urbana dammar och initiering av nya projekt (ansökningsarbete) i relation till det. Vidare har också utveckling av en projektansökan genomförts, tillsammans med jurist Maria Forsberg och ekolog Johnny de Jong (CBM).

Mike Jones, (MSc, naturvård) gästpraktiker från England, med fokus på resiliens, skog och kopplingen forskning-praktik, med erfarenhet av praktisk naturvård från bland annat USA och Afrika, praktiker som skriver artiklar med forskare. Arbetar även med International Union for Conservation of Nature (IUCN), och utvecklar och arbetar med en kurs på mastersprogrammet för hållbar utveckling (en gemensam kurs för Uppsala universitet och SLU).

Under 2014 har **Tim Richardsson** (samhällsplanering), även anställd vid institutionen för stad och land, SLU, varit anställd som gästprofessor för att driva en serie workshops med syfte att stimulera ansökningsarbetet och arbetet med vetenskapliga uppsatser vid CBM. I januari 2015 avslutade han sin anställning på CBM med en mycket lyckad 3-dagars internat om och med artikelskrivande och ansökningar.

Fjärilar i kraftledningsgator

Många fjärilar som förr var vanliga i Sverige är nu hotade och på väg att försvinna, på grund av att deras livsmiljöer kraftigt förändras. Situationen i andra länder i Europa är än värre – där är många av de fjärilar vi fortfarande har i Sverige helt borta.

Fler fjärilar finns i skogsmark än i jordbrukslandskapet idag. I skogsmarken finns den variation av olika naturtyper som ger fjärilarna förutsättningar att leva och föröka sig – blommor för föda, värdväxter att lägga ägg på och buskage till skydd och övervintring.

Just därför att de är så beroende av olika resurser är fjärilar en viktig indikator i landskapet – de reagerar snabbt på olika miljöförändringar. Men om nu betes- och jordbruksmark blir sämre för fjärilarna, hur ser det ut med andra typer av marker, kan det finnas andra områden där fjärilarna trivs bättre?

Kraftledningsgator har identifierats som en viktig biotop för arter knutna till öppna miljöer, till exempel fjärilar, eftersom de röjs på buskar med jämna mellanrum. Tidigare studier har visat att kraftledningsgatorna hyser fler arter och individer av fjärilar än naturbetesmarker, hyggen och skogsbilvägar. Här finns hög mångfald av växtarter som fungerar som nektarkällor och värdväxter för fjärilarnas larver.

I ett projekt under 2015 har man studerat i vilken utsträckning och under vilka förutsättningar som kraftledningsgator fungerar som spridningskorridorer för fjärilar i olika typer av miljöer. Naturbetesmarker och mindre skogsbilvägar har också undersökts.

Våra resultat visar att artsammansättningen av fjärilar skiljer sig mellan biotoperna och att alla bidrar med unika arter och således kompletterar varandra.

Främsta syftet med den här studien var att jämföra fjärilsfaunan i betesmarker och i tre andra gräsmarksmiljöer: hyggen, kraftledningsgator och skogsbilvägar, som alla upptar stora arealer i Sverige och är potentiellt viktiga miljöer för dagfjärilar. Vi analyserade art- och individrikedom på de olika platserna i förhållande till mängden betes- och skogsmark i det omgivande landskapet.

Eftersom alla tre skogsbiotoperna hyser en stor mångfald av fjärilar kan det vara värt att anpassa skötseln av dessa miljöer för att gynna fjärilar.

Kommunikationsverksamhet

CBM:s roll som gränsöverskridande organisation medför att vår verksamhet och kommunikation riktar sig målgrupper inom såväl som utanför akademien. Utanför akademien riktar sig kommunikation främst till politiker och professionella aktörer inom sektorer med koppling till biologisk mångfald (till exempel nationella verk, länsstyrelser, kommuner, konsulter, ideella organisationer, brukare inom de areella näringarna,) men även till museer, skolor och allmänheten, direkt och indirekt genom mottagargrupper.

Annika Borg är anställd som kommunikatör med huvudsakliga uppgifterna att vara redaktör för Biodiverse, arbeta med CBM:s webbsida, och ansvara för övrigt strategiskt och operativt kommunikationsarbete.

Biodiverse

Biodiverse är CBM:s tidskrift som tar upp aktuella händelser och trender i svensk och internationell naturvård, med fokus på hållbart nyttjande av biologisk mångfald. Biodiverse startade 1996 och utkommer normalt fyra gånger per år. Prenumeration är gratis, och tidskriften publiceras även som webbtidning.

Biodiverse kom under 2015 ut med tre nummer, varav det sista var ett dubbelnummer. Tema för nr 1 var *Osynliga värden*, nr 2 var *Det urbana numret*, och tema för nr 3-4 var *20 år med biologisk mångfald*, där CBM:s 20-årsjubileum uppmärksammades.

Antal prenumeranter är vid årets slut ca 5200 och Biodiverse nr 3-4 2015 trycktes i 5900 exemplar.

Övriga publikationer

Under året 2015 är 14 rapporter och böcker presenterade på webbsidan i totalt 13 nummer i skriftserien (med löpnummer från nr 87 till nr 99), med två volymer av det stora bokverket *Etnobotanik. Planter i skik og brug, i historien og i folkemedicinen*. Vagn J. Brøndegaards biografi, bibliografi og artiklar i udvald på dansk. Del fem i bokserien *Nybyggerliv i Vilhelmina* utkom med undertiteln *Från vaggan till graven*.

Makt och begrepp i antropologiskt perspektiv

Sedan april 2015 är antropologen Carina Green anställd på halvtid som forskare vid CBM. Forskningen berör förvaltning av skyddade områden i relation till urfolk. Här berättar hon om sin verksamhet och forskning.

Jag studerar bland annat villkoren för olika samförvaltningsprojekt (mellan urfolk och statliga myndigheter), hur naturvårdspolicys skapas i internationella fora och realiseras nationellt och lokalt, och hur begrepp som "traditionell och lokal kunskap" och "Indigenous and Local Knowledge" används på olika arenor och av olika aktörer.

IPBES är den internationella plattform som jag studerar lite extra och där just dessa frågor återfinns. Som kulturanthropolog ser jag IPBES som en "kulturell yttring", där olika viljor, målsättningar, förförståelser och agendor samsas. IPBES är en komplex sammanslutning men samtidigt ser vi att organisationen använder ett begränsat språkbruk och en relativt begränsad syn på vad de miljömässiga problemen är och hur de ska lösas. En sak jag studerar är därför kontrasten mellan syftet i IPBES-processen att inkorporera multipla synsätt och kunskaper (genom att höja statusen för ILK och samhällsvetenskap/humaniora) och konsekvenserna av det uniformerande och enkelriktade språkbruk som används.

Begrepp som "traditionell och lokal kunskap" eller "Indigenous and Local Knowledge" används flitigt inom den internationella miljövårdssektorn. Syftet tycks vara tudelat: dels finns en tro att den här kunskapen behövs för att komma tillrätta med de miljöutmaningar vi står inför, och dels finns det en önskan om att rent demokratiskt och post-kolonialt ge tillbaka mer makt och utrymme till (i synnerhet) urfolk att själva vara ansvarig för hur de traditionella markerna förvaltas. I min forskning försöker jag förstå hur och varför kategoriseringar som "ILK" och dess motsvarighet "västerländsk kunskap" skapas och används. Vad signalerar detta? Vad blir konsekvenserna? Vem behöver de här kategoriseringarna? Kopplingen mellan urfolk och natur ses ofta som självklar. Varför är det så? Vad ligger bakom den här kopplingen och hur och varför överförs den till nya arenor och sammanhang?

Även om kategorierna "ILK" och "västerländsk kunskap" är socialt konstruerade så finns det naturligtvis kulturella skillnader i hur det vi kallar "natur" upplevs och i hur (och varför) vi relaterar till vår omgivning. Även om ILK förväntas ta mer plats inom ett forum som IPBES tycks det ändå svårt att överkomma den "västerländska" dominansen vad gäller själva sättet att organisera sig, uttrycka sig och strukturera sig. Man kan säga att även om ILK sägs vara av vikt, så är ändå både problemet och den tänkta lösningen redan formulerad av ett "västerländskt" tankesätt. Det blir lätt så att ILK värderas och mäts utifrån västerländska måttstockar. Även om IPBES försöker komma runt denna problematik, bland annat genom att använda sig av en så kallad "Multiple Evidence Based-approach" så är man långt ifrån en lösning på denna problematik. Det finns med andra ord en maktobalans här som är viktig att forska kring.

Evenemang

Vid Öppet hus på Ultuna campus den 26 september representerades CBM med ett bokbord samt pomolog Mattias Iwarsson som sortbestämde äpplen och förevisade olika slags äppelsorter för besökarna.

Webb och sociala medier

Under 2015 fortsatte arbetet med att strukturera om webbsidan för CBM, fylla webbsidan med relevant innehåll. En ny startsida för www.slu.se/cbm lanserades i slutet av 2015. Där fick verksamheten med forskning, samverkan och publikationer större utrymme och tydligare ingångar.

Arbetet med sociala medier fortsätter under 2015, vilket inbegriper Twitter (@biodivcentre) och Facebook (Centrum för biologisk mångfald). Dessa kanaler ingår nu i arbetet med kommunikation kring CBM:s verksamhet, och används till att sprida information till och föra dialog med våra avnämare. Användningen av kanalerna har fasats in i och kompletterar den redan existerande kommunikationsverksamheten. CBM:s twitterkonto hade vid årets slut ca 100 följare och Facebook har ca 600 som gillar sidan.

Landsomfattande slytäkt – potential, hinder och möjligheter

Svensk klimatpolitik går ut på att öka andelen förnyelsebar energi, och på sikt ska fossila bränslen helt fasas ut. För att klara detta måste nya energikällor utforskas. I detta multidisciplinära projekt har vi undersökt de tekniska, ekonomiska, ekologiska och juridiska möjligheterna att hållbart nyttja sly som energikälla, samtidigt som positiva miljöeffekter uppnås för biologiska mångfald, kulturarvet och klimatet.

Det öppna landskapet växer igen genom naturlig växtsuccession, om inga insatser görs för att hålla det öppet. Sly växer upp längs vägar, järnvägar, i kantzoner i odlingslandskapet, kraftledningsgator, ängs- och hagmarker, och i parker och friluftsområden. Sly är ett samlingsnamn för unga skott av träd och buskar, t.ex. björk, asp, al och sälg, och de täta buskage de bildar.

Sådana naturliga slyuppslag skulle kunna nyttjas i stor skala som en ny och förnyelsebar energikälla. Slytillgångarna i Sverige motsvarar 86–275 TWh, och vi uppskattar att det är ekonomiskt och praktiskt möjligt att ta ut 5–10 TWh per år under de närmaste 10–20 åren. Det är ett litet tillskott till Sveriges energiförsörjning, men ett viktigt sådant eftersom sly ger ett stort energinetto. För varje förbrukad Wh i slyhanteringen vinner man 28 Wh bioenergi. Om denna energi ersätter fossil energi sänks nettoutsläppet av koldioxid avsevärt.

Det växande slyet kräver ingen gödning eller pesticider, jordbearbetning eller skötsel, och det konkurrerar inte med annan markanvändning. Redan idag röjs sly från t.ex. vägkanter, kraftledningsgator, naturreservat och parker, utan att energin tas tillvara, vilket innebär att kostnader för slytäkten redan existerar. Just avverkningsmomentet är den tyngsta kostnadsposten vid slytäkt.

En storskalig slytäkt skulle kunna öka samhällets samlade produktionsvärde med 2000 miljoner kronor per år, och ge 1000–1500 årsarbetstillfällen, de flesta troligen i små företag med landsbygdsanknytning.

Förutom tillförseln av bioenergi och ekonomiska vinster kan slytäkt gynna biologisk mångfald och kulturarvet. Ett stort antal rödlistade arter är idag beroende av aktiv skötsel av öppna landskap, och de skulle gynnas av en storskalig slytäkt. Vår juridiska analys visar att nuvarande naturvårds- och skogslagstiftning också kan innebära begränsningar i hur och var slytäkt kan bedrivas.

Slyprojektet är ett samarbete mellan SLU, Uppsala universitet och SkogForsk, med medel från Energimyndigheten. Det är ett bra exempel på den typ av tvärvetenskapliga projekt som CBM strävar efter att engagera sig i. För att kunna bedöma många olika relevanta aspekter av en tillförselkedja baserad på sly har vi arbetat i en grupp forskare med expertis inom så vitt skilda områden som skogstaxering, entreprenörskap, skördeteknik, ekonomi, energianalys, biologisk mångfald, kulturhistoria och juridik.

Foto: Torbjörn Ebenhard

Mångfaldskonferensen 2015

Tema: Liv i staden – möjligheter och metoder för biologisk mångfald i urbana miljöer.

Kommer framtidens beslutsfattare att veta hur en bastardsvärmare ser ut – och spelar det någon roll? Det var den något provocativa frågan som ställdes i mångfaldskonferensens program, en fråga tänkt att väcka tankar, och inspirera till diskussion om detta med liv i staden.

Varför är biologisk mångfald i staden viktigt? Vad betyder biologisk mångfald i staden för människors hälsa och välbefinnande, för vår relation till naturen, för vår kultur och ekonomi? Hur kan vi arbeta för att gynna städernas biologiska mångfald? Vilka är problemen? Hur ser möjligheterna ut? Det var några av de frågor som diskuterades på Mångfaldskonferensen den 12 november 2015.

Konferensen riktade sig framför allt till tjänstemän och politiker i kommuner, tjänstemän på regionala och nationella myndigheter, konsulter inom naturvård, landskapsarkitektur och planering, samt forskare inom olika vetenskapliga discipliner på landets universitet och högskolor.

Drygt 80 personer kom till Campus Ultuna i Uppsala och deltog i konferensen. Syftet med mångfaldskonferensen 2015 var att diskutera biologisk mångfald i staden – vad, varför och hur?

Foto: Anders Esselin/Jörgen Wissman. Kollage: Annika Borg

Sju presentationer i plenum med olika infallsvinklar fokuserade framför allt på vad som är unikt med biologisk mångfald i staden och varför det är viktigt med biologisk mångfald i staden. Frågan hur man kan gynna biologisk mångfald i staden diskuterades sedan i fyra parallella gruppdiskussioner med följande teman: Stadens träd, Stadens vatten, Stadens grönområden, och Stadens planering.

För att möjliggöra för konferensens deltagare att vara aktiva medskapare istället för passiva åhörare innehöll programmet väl tilltagna tider för frågor, fika och parallella gruppdiskussioner samt en individuell övning där deltagarna ombads formulera sina egna tankar kring frågorna: Är biologisk mångfald i staden viktigt för mig? Om så, på vilket sätt? Deltagarna skrev ner sina tankar på lappar som sedan tejpades upp på ett stort pappersark i konferenslokalen – för allmän beskådan.

2015 års mångfaldskonferens var den 15:e i ordningen. Dessutom var det ett tillfälle för CBM att fira 20 års verksamhet. Konferensen anordnades med hjälp och stöd av Landskapsnoden vid Kungliga skogs- och lantbruksakademien.

På en jubileumsmiddag under kvällen fanns tillfälle att ytterligare fira CBM:s 20 år, blicka bakåt på det som varit men också, framför allt, titta framåt mot fortsatt verksamhet för biologisk mångfald.

Dokumentation från konferensen finns på CBM:s webbsida.

Miljöarbete vid CBM

CBM:s miljöarbete följer miljöledningssystemet inom miljöcertifikatet Ekologice-
trum och Naturicum. Under hösten klarade alla institutionerna granskningen för
certifieringen till den uppgraderade standarden SS-EN ISO 14001:2015.

Miljöcertifieringsgruppen omfattar Naturicum (i vilken ArtDatabanken och Cen-
trum för biologisk mångfald, CBM ingår) samt Ekologiceentrum (institutionen för
ekologi inklusive Grimsö och institutionen för växtproduktionsekologi). CBM flyt-
tade till Ulls hus under sommaren 2015, men tillhör fortsatt samma miljöcertifikat.
Övriga verksamheter i Ulls hus omfattas av ett eget miljöcertifikat. Diskussioner pågår
med miljöchefen om eventuellt samarbete eller sammanslagning av certifikaten.

”Miljönärerna” kallar sig den arbetsgrupp av miljösamordnare med Karin Eklund,
Anette Håkans, Hans Jernelid, Nils-Erik Nordh, Kristin Thored och Charlotta War-
mark, som under året arbetat med och samordnat miljöledningssystemet för att minska
verksamhetens miljöpåverkan av negativa miljöaspekter och öka de positiva delarna
inom utbildning, forskning, fortlöpan- de miljöanalys och samverkan. Torbjörn Eben-
hard var under 2015 CBM:s representant i miljöledningsgruppen.

Mål

Under den senaste treårsperioden kunde vi fortsätta att arbetet för våra direkta mil-
jöpåverkan utan behov av större förändringar. Vi uppnådde miljömål som till exempel
minskad miljöpåverkan från energikonsumtion och inköp av mat och dryck, och upp-
nådde målet med ökat antal it-resor. Områden som fortfarande är kvar att arbeta med
är grön el och att minska antalet flygresor. I något fall där uppsatta mål inte kunnat nås
har miljöförbättringar ändå skett om än inte i lika stor grad. I allt större omfattning
är nu miljöledningssystemet en del i det dagliga arbetet hos alla medarbetare inom
certifikatet.

En pilotstudie för redovisning av hur man kan mäta vår samlade positiva mil-
jöpåverkan inom forskning och FOMA har utförts baserat på årsredovisningar från
institutionen för Växtproduktionsekologi, CBM och institutionen för ekologi.

Avvikelser och förbättringsförslag

I den externa revisionen som genomfördes för 2015 fick certifikatet godkänt utan
avvikelser. Antalet interna avvikelserapporteringar och förbättringsförslag har under
2013 varit 56 st, under 2014 34 st och under 2015 (t.o.m. 16 oktober) 39 st. 33 st av
34 st från 2014 är påbörjade eller avslutade. 32 st av 39 st från 2015 är påbörjade eller
avslutade.

Övriga aktiviteter

Miljöinformation har gått ut till alla anställda inom certifikatet på en rad olika sätt,
bland annat genom månatliga miljöinformationstillfällen, och affischer på toaletterna.
En obligatorisk utbildningsdag för alla anställda, med inspirationsföreläsning genom-
fördes.

Under 2015 var det extern revision av certifikatet. En mycket positiv extern revisor
gav certifikatet ännu en gång 0 avvikelser. Sammanfattningen av revisionen är en
nästan osannolikt nöjd externrevisor och bara goda kommentarer till arbetet med
uppgraderingen till ISO 14001:2015.

Foto: Sirirat Akkasoon

Under 2015 har "Miljönärerna", certifikatets miljögrupp, regelbundet hållit i informationstillfällen för samtliga enheter inom certifikatet. Externrevisorn var "nästan osannolikt nöjd" med gruppens arbete i den revision som hölls under året. Gruppen består av: Nils-Erik Nordh, Karin Eklund, Kristin Thored, Anette Håkans, Hans Jernelid och Charlotta Warmark.

Everybody should know

- The environmental policy at SLU
- Routines business travels
- Routines waste handling
- Routines if fire and what to do if emergency
- How to reduce our energy consumption and use of resources
- Relevant goals (heads need to know all goals)
- Other relevant routines (heads need to know all routines)
- Deviation report (contact environmental coordinator)

3 Verksamheten under 2015

Detta avsnitt skildrar resultat och aktiviteter som har genomförts av personal vid CBM under året. Det är indelat i fyra övergripande sektioner:

- publikationer, vilket inbegriper de flesta olika typer av publikationer inordnade i olika underavdelningar,
- konferenser och forskningspresentationer,
- undervisning,
- Verksamhet på forskarutbildningsnivå
- andra aktiviteter och engagemang.

Publikationer

Referee-granskade artiklar i vetenskapliga tidskrifter

- Berg, Å.**, Wretenberg, J., Zmihorski, M., Hiron, M., Pärt, T., 2015. "Linking occurrence and changes in local abundance of farmland bird species to landscape composition and land-use changes". *Agriculture, Ecosystems & Environment*, 204: 1-7.
- Blicharska, M.** & Grandin, U., 2015. "Why protect biodiversity? Perspectives of conservation professionals in Poland". *International Journal of Biodiversity Science Ecosystem Services & Management*, 11, 349-362.
- Blicharska, M.** & Van Herzele, A., 2015. "What a forest? Whose forest? Struggles over concepts and meanings in the debate about the conservation of the Białowieża Forest in Poland". *Forest Policy and Economics*, 57, 22-30.
- Crumley, C.L.**, Laparidou, S., Ramsey, M. & Rosen, A., 2015. "A view from the past to the future: Concluding remarks on the 'The Anthropocene in the Longue Durée.'" *The Holocene*, 25(10):1721-1723. DOI: 10.1177/0959683615594473
- Eriksson, O., Bolmgren, K., **Westin, A. & Lennartsson, T.**, 2015. "Historic hay cutting dates from Sweden 1873-1951 and their implications for conservation management of species-rich meadows". *Biological Conservation*, 184:100-107.
- Forsberg, M.** & Larsson, A., 2015. "En ny svensk skogsmodell – förslag till rättsliga förstärkningar för att nå miljö- och skogspolitiska mål", *Working Paper* 2015:3, Juridiska fakulteten Uppsala universitet.
- Helldin, J.-O., **Wissman, J. & Lennartsson, T.**, 2015. "Abundance of red-listed species in infrastructure habitats – 'responsibility species' as a priority-setting tool for transportation agencies' conservation action". *Nature Conservation*, 11: 143-158
- Helldin, J.-O., **Wissman, J. & Lennartsson, T.**, 2015. "Abundance of red-listed species in infrastructure habitats – 'responsibility species' as a priority-setting tool for transportation agencies' conservation action". *Nature Conservation*, 11:143-158.
- Henningsson, M., **Blicharska, M.**, Antonson, H., Mikusinski, G., Göransson, G., Folkeson, L., Angelstam, P., Jönsson, S. & Törnblom, J., 2015. "Public participation in road planning process and perceived landscape values – a case study from Sweden". *Journal of Environmental Planning and Management*, 58(4), 631-653.

- Hiron, M, **Berg, Å.**, Eggers, S, Berggren, Å, Josefsson, J. & Pärt, T., 2015. "The relationship of bird diversity to crop and non-crop heterogeneity in agricultural landscapes". *Landscape Ecology*, 30: 2001-2013.
- Ignatieva, M., Ahrné, K., **Wissman, J.**, Eriksson, T., Tidåker, P., Hedblom, M., Kätterer, T., Marstorp, H., Berg, P., Eriksson, T. & Bengtsson, J. 2015. "Lawn as a cultural and ecological phenomenon: A conceptual framework for transdisciplinary research". *Urban forestry & urban greening*, 14: 383-387.
- Lennartsson, T., Westin, A.**, Erikson, M., Flygare, I.A., Isacson, M. & Morell, M., 2015. "Between nature and society: the interpretation of an early nineteenth-century Swedish farmer's diary". *Agricultural History Review*, 63:265-285.
- Plieninger, T., Kizos, T., Bieling, C., Le Du-Blayo L., Budniok, M.-A., Bürgi, M., **Crumley, C. L.**, Girod, G., Howard, P., Kolen, J., Kuemmerle, T., Milcinski, G., Palang, H., Trommler, K., and Verburg, P. H., 2015. "Exploring ecosystem-change and society through a landscape lens: recent progress in European landscape research". *Ecology and Society*, 20(2): 5. <http://dx.doi.org/10.5751/ES-07443-200205>
- Primmer, E., Jokinen, P., **Blicharska, M.**, Barton, D.N., Bugter, R. & Potschin, M. 2015. "A framework for empirical analysis of ecosystem services governance". *Ecosystem Services*, 16, 159-166.
- Tälle, M., Milberg, P. & **Wissman, J.**, 2015. "Gräsrojären – ett skötselalternativ i artrika gräsmarker". ("The grass trimmer – a useful management tool for species-rich grasslands"). *Svensk Botanisk Tidskrift*, 5: 254-259.
- Uggla, Y., **Forsberg, M.** & Larsson, S., 2015, "Dissimilar framings of forest biodiversity: uncertainty and legal ambiguity as contributing factors", *Forest Policy and Economics*, 62 (2016) 39-42.

Böcker och bokkapitel

- Lennartsson, T.**, 2015. "Åtgärdsprogram för fältgentianor i naturliga fodermarker 2015-2019". *Naturvårdsverket Rapport 6681*, Stockholm.
- Lennartsson, T. & Westin, A.**, 2015. "Biologisk mångfald och biologiskt kulturarv på Vik". I: Liby, H. (red.) *Vik – historia, miljö & människor*, kapitel VIII, pp 100-121, Upplandsmuseet och Landstingets kulturförvaltning, Uppsala.
- Crumley, C. L.**, "New Paths into the Anthropocene". *Oxford Handbook of Historical Ecology and Applied Archaeology*, red. Christian Isendahl och Daryl Stump, Oxford University Press, Oxford.
- Crumley, C. L.**, 2015. *Emerging Trends in the Social and Behavioral Sciences*, red: R. Scott & S. Kosslyn. Wiley & Sons, New York. DOI: 10.1002/9781118900772.etrds0158.
- De Verdier, K. & **Tunón, H.**, 2015. "Djurläkekonst och djurmedicin i antikens Rom", s. 389-410 i Cato, *Om jordbruket & Varro, Samtal om lantbruket, samt Liv, lantbruk och livsmedel i Catos och Varros värld. Tolv artiklar av nutida svenska forskare*. Red. Ö. Wikander & S. Hedberg. Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Stockholm.
- Tunón, H.** (red.), 2015. *Etnobotanik. Planter i skik og brug, i historien og i folkemedicinen. Vagn J. Brøndegaards biografi, bibliografi og artikler i udvalg på dansk*. Vol. 1-2. Centrum för biologisk mångfald, Uppsala & Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Stockholm. 1108 s.
- Tunón, H.**, 2015. "Ode til en dansk etnobotaniker", s. 11-15 i *Etnobotanik. Planter i*

- skik og brug, i historien og i folkemedicinen*. Vagn J. Brøndegaards biografi, bibliografi og artikler i udvalg på dansk. Red. H. Tunón. Vol. 1. Centrum för biologisk mångfald, Uppsala & Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Stockholm.
- Tunón, H.**, 2015. "Studiet av bruket av naturen. Ur etnobiologins historia", s. 33–46 i *Etnobotanik. Planter i skik og brug, i historien og i folkemedicinen*. Vagn J. Brøndegaards biografi, bibliografi og artikler i udvalg på dansk. Red. H. Tunón. Vol. 1. Centrum för biologisk mångfald, Uppsala & Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Stockholm.
- Tunón, H.**, 2015. "Vagn Brøndegaards register: ett system med förtjänster och med brister", s. 191–192 i *Etnobotanik. Planter i skik og brug, i historien og i folkemedicinen*. Vagn J. Brøndegaards biografi, bibliografi og artikler i udvalg på dansk. Red. H. Tunón. Vol. 1. Centrum för biologisk mångfald, Uppsala & Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Stockholm.

Forskningsrapporter och utredningar

- Berg, Å.**, Bergman, K.-O., **Wissman, J.** & Öckinger, E., 2015. *Betydelsen av kraftledningsgator, skogsbilvägar och naturbetesmarker för fjärilar i olika landskapstyper*. CBM:s skriftserie nr 97. Centrum för biologisk mångfald, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.
- Blind, A.-C., Kuoljok, K., **Axelsson Linkowski, W.** & **Tunón, H.**, 2015. *Myrens betydelse för renen och renskötseln. Biologisk mångfald på myrar i renskötselland*. CBM:s skriftserie nr. 92. Sametinget, Kiruna & Centrum för biologisk mångfald, Uppsala.
- Gerhardt, K.**, Appelstrand, M., de Jong, J., 2015. "Ökad användning av biobränsle och god miljöhänsyn – två (o)förenliga mål?"
- Haldén, P., **Berg, Å.** & Sallmén, Niina. 2015. *Åtgärdsprogram för ortolansparv 2016–2020*. Naturvårdsverket, Stockholm. Slutversion inskickad till Naturvårdsverket.
- Helldin, J.-O., **Lennartsson, T.**, Seiler, A. & **Wissman, J.**, 2015. *Transportinfrastrukturens påverkan på biologisk mångfald: en konceptuell modell för kommunikation och planering*. Trafikverket Rapport 2015:210, Trafikverket, Borlänge.
- de Jong, J.**, Brandel, M., Erlandsson, Å., Jordan, J., Lundberg, K., Olsson, M., Rülcker, C. & von Stedingk, H., 2015. *Förvaltning av torvtäckt skogsmark med avseende på klimat och biodiversitet*. Centrum för biologisk mångfald, SLU, Uppsala. (Rapporten är inte publicerad, men tillgänglig som pdf via www.slu.se/cbm)
- de Jong, J.**, **Gerhardt, K.**, Johannesson, T. & Axbäck, M., 2015. *Miljöhänsyn vid uttag av skogsbränsle – en möjlighet att förstärka hänsynen*. (rapporten är inte publicerad, men tillgänglig som pdf via www.slu.se/cbm)
- Lennartsson, T.**, 2015. *Klimatanpassning av naturvården*. Utredning på uppdrag av Naturvårdsverket, november 2015, 59s.
- Lennartsson, T.**, 2015. Avrapportering av projekt SVAMPSKOG, Länsstyrelsen i Uppsala län. Ett flertal dokument och rapporter på <http://www.lansstyrelsen.se/uppsala/Sv/djur-och-natur/hotade-vaxter-och-djur/lanets-hotade-vaxter-och-djur/skog/kalkbarrskog/projekt-svampskog/Pages/default.aspx>.
- Ludwig, T. et al. (bl.a. **Tunón, H.**), 2015. *European trends and developments affecting heritage interpretation*. Interpret Europe: European Association for Heritage Interpretation. 64 s.
- Jansson, N., Fargo, M.A., Hultegren., **Lennartsson, T.**, Weibull, H. & Wissman, J.,

2015. *Vägarnas träd – om trädens skötsel, värdefulla strukturer och följearter*, red: Jörgen Wissman. CBM:s skriftserie nr 93. Centrum för biologisk mångfald, Uppsala.
- Ross, L., Hester, A., Sier, A., Arild Aarrestad, P., Alignier, A., Britton, A., Bullock, J., Dick, J., Gillet, F., Hroudova, Z., Kanka, R., **Lennartsson, T.**, Petriccione, B., Petrik, P., Schmidt, W., Smart, S., Staszewski, T. & Tasser, E., 2015. *Back to the Future: drivers of long-term vegetation change in major habitats across Europe*. Report to ALTER-NET of the project Environmental History. James Hutton Institute, Aberdeen & Dundee, Scotland. DOI: 10.13140/RG.2.1.3802.6323.
- Schultz, M. et al. (bl.a. **Ebenhard, T. & Tunón, H.**). 2015. *Introductory Study including Scoping for a Nordic Assessment of Biodiversity and Ecosystem Services. Based on IPBES methods and procedures*. Naturvårdsverket – arbetsmaterial.
- Tunón, H., Hilding-Rydevik, T., Axelsson Linkowski, W., Forsberg, M., Kvarnström, M., Warmark, C. & Westin A.**, 2015. *Vägar framåt för några nationella myndigheters implementering av konventionen om biologisk mångfald och lokal och traditionell kunskap av betydelse för biologisk mångfald*. CBM:s skriftserie nr. 95. Centrum för biologisk mångfald, Uppsala.
- Tunón, H., Kvarnström, M. & Malmer, P.**, 2015. *Indigenous and Local Knowledge in a Scoping Study for a Nordic IPBES Assessment*. CBM:s skriftserie nr. 96. Centrum för biologisk mångfald, Uppsala.
- Wissman, J., Norlin, K. & Lennartsson, T.**, 2015. *Invasiva arter i infrastruktur*, CBM:s skriftserie nr 98. Centrum för biologisk mångfald, Uppsala.

Faktablad och broschyrer

- Ljung, T., **Lennartsson, T. & Westin, A.** 2015. *Inventering av biologiskt kulturarv*. Riksantikvarieämbetet, Vårda Väl, Stockholm. <http://samla.raa.se/xmlui/bitstream/handle/raa/8966/978-91-7209-720-9.pdf?sequence=1>

Övriga publikationer

- Allard C. et al. (**Kvarnström, M. & Tunón, H.**), 2015. "Rasbiologiskt språkbruk i statens rättsprocess mot sameby". Dagens Nyheter web-version www.dn.se 150611.
- Berg, Å.** 2015. "The effects of agricultural land use changes on farmland birds in Sweden" (Förkortad version av artikel) i nyhetsbrevet *Science for Environment Policy*: European Commission DG Environment News Alert Service, edited by SCU, The University of the West of England, Bristol.
- Berg, Å.**, 2015. Lyft blicken till landskapsnivån. *Biodiverse*, nr. 3/15.
- Blicharska, M. & Johansson, F.**, 2015. "Urbana dammar – gröna oaser i staden". *Biodiverse*, nr. 2/15.
- Blicharska, M. & Mikusinski, G.**, 2015. "Developing world: use mentoring to fix science inequality". Correspondence. *Nature*, 517, 271.
- Blicharska, M.**, Mikusinski, G., 2015. "Kulturella värden till skydd för gamla träd", *Biodiverse*, nr. 1/15.
- Blicharska, M.**, Mikusinski, G., 2015. "Religionens betydelse för den biologiska mångfalden". *Biodiverse*, nr. 1/11.

- Blicharska, M.**, 2015. "Gränsöverskridande taktar om naturen i städer", *Biodiverse*, nr 2/15.
- Borg, A.**, 2015. "Att tillgängliggöra kunskap", *Biodiverse*, nr. 3/15.
- Crumley, C.L.**, 2015. "Biokulturell diversitet och dess värde för framtida matproduktion". (Bio-Cultural Diversity and its value for future food production). *Biodiverse*, nr. 3/15, Uppsala.
- Ebenhard, T.**, 2015. "Biodiversitet i samhället", *Biodiverse* nr 3/15.
- Ebenhard, T.**, 2015. Fortsatt hög ambitionsnivå för IPBES. *Biodiverse*, nr 1/15.
- Ebenhard, T. & Hilding-Rydevik, T.**, 2015. "Framiden, forskningen och CBM", *Biodiverse*, nr 3/15.
- Elmerot, L. & Tunón, H.**, 2015. Utgivarnas förord, s. 9 i Kjellström, R., *Nybygggarliv i Vilhelmina. 5. Från vaggan till graven*. Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur & Centrum för biologisk mångfald, Uppsala.
- Emanuelsson, U.**, 2015. "Ett centrum före sin tid", *Biodiverse*, nr 3/15.
- Emanuelsson, U.**, 2015. "Låskog i tätorter. Historisk markanvändning som inspiration", *Biodiverse*, nr 2/15.
- Forsberg, M.**, 2015. "Att inte se träden för all skog. Artskydd i skogen – 20 år av ovisshet", *Biodiverse*, nr 3/15.
- Green, C. & Turtinen, J.** 2015. "Indigenous Peoples and World Heritage Sites – Normative Heritage Discourses and Possibilities for Change" i *International Indigenous Development Research Conference Proceedings 2014*, Nga Pae o te Maramatanga, Maori Centre of Research Excellence, University of Auckland, Auckland.
- Green, C.**, 2015. "Lokal delaktighet. Om antropologins bidrag till forskningen om biologisk mångfald", *Biodiverse*, nr. 3/15.
- Green, C.**, 2015. "Likriktade lösningar förbiser urfolks världsbilder", *Biodiverse*, nr 1/15.
- Hilding-Rydevik, T.**, 2015. "Samverkan – för vad och för vem?", *Biodiverse*, nr 3/15.
- Jansson N., Fargo, M., Hultengren, S., Lennartsson, T., Weibull, H., Wissman, J.**, 2015. *Vägnas träd – om trädens skötsel, värdefulla strukturer och följearter*. CBM & TRIEKOL, CBM skriftserie 93, Centrum för biologisk mångfald, Uppsala.
- Hilding-Rydevik, T.** 2015. Värden som behöver lyftas eller luftas. Ledare i *Biodiverse* nr 1/15
- Hilding-Rydevik, T.** 2015. Liv i staden. Ledare i *Biodiverse* nr 2/15
- Hilding-Rydevik, T.** 2015. Samhället, forskningen och CBM. Ledare i *Biodiverse* nr 3-4/15
- de Jong, J.**, "Naturens värde – inte helt självklart", *Biodiverse*, nr. 1/15.
- de Jong, J., Ebenhard, T., Ahlén, I., Gerell, R. & Gerell Lundberg, K.**, 2015. "Nya svenska namn på Europas fladdermöss". *Fauna & Flora* 110(1):36-42.
- Kvarnström, M.**, 2015. "Att synliggöra värden – om Riksbyggens arbete med ekosystemtjänster", *Biodiverse*, nr. 1/15.
- Kvarnström, M.**, 2015. "Olika slags kunskap kompletterar varandra", *Biodiverse*, nr. 1/15.
- Lokal förvaltning av naturresurser. Det här har hänt och så går vi vidare.* Konferens i riksdagens första kammare den 20 maj 2015. Dokumentation. (bl.a. **Kvarnström, M. & Tunón, H.**)
- Norlin, K., & Wissman, J.**, 2015. "Klippa gräsmattan – självvald skötselmetod?" *Biodiverse*, 1/15.

- Tunón, H.** 2015. "Björken myllrar i ny bok". *Biodiverse*, nr. 2/15.
- Tunón, H.** 2015. "Etnobotanik. Planter i skik og brug i historien og folkemedicinen. Vagn J. Brøndegaards biografi, bibliografi og artikler i udvalg på dansk". *Bulletinen för trädgårdshistorisk forskning*, nr 28: 42–43.
- Tunón, H.** 2015. "Naturens kultur och kulturens natur i ny bok". *Biodiverse*, nr. 1/15.
- Tunón, H.** 2015. "Varför publicerar CBM – och vad?" *Biodiverse*, nr. 3–4/15
- Tunón, H.** 2015. Historisk etnobotanik i dansk tappning. *Biodiverse*, nr. 3–4/15.
- Tunón, H.,** Isaksson, I., Neiman, E.-L., 2015. "Den vackra björken...", s. 4 i Ehnström, B. & Holmer, M., *Björk. Svart på vitt om myllrande mångfald*. Centrum för biologisk mångfald, Uppsala.
- Wissman, J., Norlin, K., & Lennartsson, T.,** 2015. *Invasiva arter i infrastruktur*. CBM & TRIEKOL, CBM:s skriftserie 98, Uppsala.

Andra böcker och skrifter utgivna av CBM

- Ehnström, B. & Holmer, M., 2015. *Björk. Svart på vitt om myllrande mångfald*. CBM:s skriftserie nr. 89. Centrum för biologisk mångfald, Uppsala.
- Einarsson, P., 2015. *Traditionell kunskap i modernt lantbruk*. CBM:s skriftserie 91. Centrum för biologisk mångfald, Uppsala.
- Kjellström, R., 2015. *Nybyggjarliv i Vilhelmina. 5. Från vaggan till graven*. CBM:s skriftserie 90. Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur & Centrum för biologisk mångfald, Uppsala.

Digitala publiceringar

Mike Jones:

Bloggposter i *Livestock systems and environment* (Resilience blog series):

April 2015: "Resilience of what, to what and for whom? Contextualizing resilience and development in drylands". <http://livestocksystems.ilri.org/2015/04/30/resilience-of-what-to-what-and-for-whom-contextualizing-resilience-and-development-in-drylands/>

Juni 2015: "System characteristics will determine appropriate project designs for resilience building". <http://livestocksystems.ilri.org/2015/06/19/system-characteristics-will-determine-appropriate-project-designs-for-resilience-building/>

Konferenser och forskningspresentationer

Internationella konferenspresentationer

Tommy Lennartsson och Anna Westin:

- Föredrag om historisk ekologi i gräsmarkslandskap på invigningen av en utställning på Rumänska Landsbygdsmuseet, Bukarest 150730. *Inbjudna Keynote-talare*.
- 150907-11: Föredrag "Land and Labour" på Konferensen Rural History 2015, Girona, ES. Sessionsarrangörer samt skrivet konferenspaper.

Oikos 2015. Poster: *Historic hay cutting dates from Sweden 1873-1951 and their implications for conservation management of species-rich meadows.*

Carole Crumley:

- 150309: Inbjuden föreläsare, "Can the Laboratory of the Past Deliver a Sustainable Future? Complex Systems, Resilience, and Vulnerability." Department of Energy & Technology, Swedish University of Agricultural Sciences (SLU), Uppsala.
- 150419: Inbjuden discussant, "Anarchy and Archaeology: Contesting Hierarchy, Power, and Authority in the Past and Today." Society for American Archaeology, San Francisco.
- 151015: Inbjuden föreläsare, "Historical Ecology: Searching the Past for Clues to the Future." Master Programme in Environmental History, Uppsala University.
- 151019: Inbjuden föreläsare, "Historical Ecology: Searching the Past for Clues to the Future." Department of Physical Geography, Stockholm University, October 19.
- 151113: Plenarföreläsare, "A Tour of the Horizon: Taking Historical Social Science Research into Action." New International Community for Historical Ecology (NICHE) 2nd Annual Meeting, Simon Fraser University, Vancouver BC Canada.
- 151130: Keynote-talare, "A Tour of the Horizon: Taking Historical Social Science Research into Action." Aarhus University, Denmark.
- 151003: Annual Lecture, "If the Past Teaches, What does the Future Learn?" The Landscape Research Group, London, UK.

Mike Jones:

- 151026-28: "Bridging the Gaps Between Resilience, Complexity and Linear Programming" Katharine Downie and Mike Jones Research, *Resilience and Innovation Conference*, Djibouti.

Malgorata Blicharska:

- 150204-06: "Practical implementation of conservation plans – lessons from White-backed Woodpecker Action Plan in Sweden". *Oikos Meeting*, Umeå, Sweden.
- 150802-06: Poster presentation: Ecological research about Natura 2000 focuses mainly on forests and vascular plants. *27th Congress for Conservation Biology*. Montpellier, France.

Jörgen Wissman:

- Posterpresentation: "The function of infrastructures' habitats as landscape features on biodiversity". (tillsammans med Tommy Lennartsson) *International Conference on Ecology & Transportation*, Raleigh.
- Föreläsning: "Biodiversity on golf courses", *Turfgrass field day*, Bioforsk, Landvik, Norway, 2015-06-17.

Maria Forsberg:

- Föreläsning, "Dissimilar framings of forest biodiversity: uncertainty and legal ambiguity as contributing factors", *The Nordic Environmental Social Science Conference* (NESS 2015).
- Föreläsning, "Transboundary obligations and conflicts: Wolves in Poland and Slovakia", Krakow, *Wolf management and transboundary obligations under the Habitats Directive*, 29 oktober 2015.

Nationella konferenspresentationer

Håkan Tunón:

”Napteks historia och vägen framåt”, *Lokal förvaltning av naturresurser. Det här har hänt och så går vi vidare*. Konferens i riksdagens första kammare den 20 maj 2015.

Johnny de Jong:

KSLA, 24 mars. Slutseminarium för torvprojekt
Programkonferens, Energimyndigheten den 17 april.
Torvkonferens, 25 augusti.
Programkonferens, Energimyndigheten den 16 april.
Slutkonferens, Energimyndigheten den 6 maj.

Tuija Hilding-Rydevik:

150127-28: Diskussionspanel, Hållbar utveckling i fjällen, Fjälldelegationen, Sälen.
150930-1001: ”Från information till handling – integrering av kunskapsunderlag i planering och beslutsprocesser”, Från datafångst till miljöåtgärder (*Miljöövervakningsdagarna*), Gävleborg.
151022: Moderator vid externt seminarium och invigningsceremoni av Ulls hus, SLU, Uppsala.

Konferenser, seminarier, workshops arrangerade av CBM

Tommy Lennartsson:

150319-22: Workshop om historiska landskap tillsammans med 4 forskare från USA, en från Rumänien och en från Göteborgs universitet. Bildade forskningsgruppen ROBURS som nu arbetar tillsammans.

Malgorzata Blicharska:

Seminarium, “Urban ponds – biodiversity, management and socio-economics” at Cal-luna, environmental consultancy company. Stockholm, Sweden.

Jörgen Wissman:

151112: ”Bibehålla eller skapa naturvärden i staden?” *Mångfaldskonferensen 2015*, Liv i staden CBM, SLU.

Johnny de Jong:

Föreläsningar: 16 mars på Holmens kontor: Förstärkning av miljöhänsyn i samband med uttag av grot.
24 augusti på Skogforsk: Förstärkning av miljöhänsyn i samband med uttag av grot.
1 oktober på Skogforsk: Förstärkning av miljöhänsyn i samband med uttag av grot.
7 maj: Miljökonsekvenser av ett ökat uttag av skogsbränsle, SLU.
2 november: Miljökonsekvenser av ett ökat uttag av skogsbränsle, SLU.

Håkan Tunón och Marie Kvarnström (arrangörer och föreläsare):

150601-2: *The Nordic Dialogue Workshop on Indigenous and Local Knowledge in a Future Nordic IPBES Assessment*. Odalgården, Uppsala.

150121-23: *Åvdåsvásstádus: Ansvar, avkolonialisering, helande. Ett symposium om rasbiologi, rasism, avbildade samer, samiska kvarlevor och vägar till upprättelse och självförtroende.* Uppsala universitet.

150211: Kelvin Ekeland, "Mångfaldens landskap – fyra sekels erfarenhet av natur- och kulturvård", föreläsning på Naturicum.

Undervisning

Undervisningsansvar

Urban Emanuelsson: Kursansvarig för kursen "Styrmedel i landskapet" på Högskolan Kristianstad, delkurs på 18 hp inom ramen för det treåriga Landskapsvetarprogrammet.

Maria Forsberg: Kursföreläsare, undervisning 4 h, European Environmental Law, fördjupningskurs, Juridiska institutionen, Uppsala Universitet.

Karin Gerhardt: Programansvarig Studierektor för MSc-program i Hållbar utveckling i regi av SLU och Uppsala universitet. Delat kursansvar för kursen "Man Society and the Environment" (10 poäng) inom programmet.

Mike Jones: Co-designed and delivered a new Man Society and Environment course for Masters in Sustainable Development students using complex systems and resilience frameworks for integration of multiple disciplines and perspectives on sustainability problems and to provide students with practical tools for addressing such problems.

Håkan Tunón: Sitter i arbetsgruppen för kursen "Global miljöhistoria", 7,5 h.p., som ges av Uppsala Centrum för hållbar utveckling, CSD Uppsala, CEMUS.

Jörgen Wissman: Undervisning 2 h, sommarkurs i Argrarhistoria. Kursansvarig inst: Institutionen för stad och land.

Föreläsningar

Malgorzata Blicharska:

Undervisning på kursen Environmental Assessment på Master Programme on Sustainable Development at Uppsala University (January-March 2015).

Undervisning på kursen Natural Resources and Ecosystem Services på Bachelor Programme in Environmental Science at Uppsala University (November 2015).

Carole Crumley:

150309: Inbjuden föreläsare, "Can the Laboratory of the Past Deliver a Sustainable Future? Complex Systems, Resilience, and Vulnerability." Department of Energy

& Technology, Swedish University of Agricultural Sciences (SLU), Uppsala.
151015: Inbjuden föreläsare, "Historical Ecology: Searching the Past for Clues to the Future." Master Programme in Environmental History, Uppsala University.
151019: Inbjuden föreläsare, "Historical Ecology: Searching the Past for Clues to the Future." Department of Physical Geography, Stockholm University,

Torbjörn Ebenhard: "International frameworks and policy Conventions – do we need them? The new MDG's are they all for sustainability Climate change – LULUCF". Föreläsning inom masterkursen Man, Society and Nature, samt rollspel 1 inom samma kurs.

Maria Forsberg:

Lärare, 126 h, Terminskurs 1, Juristprogrammet, Juridiska institutionen, Uppsala universitet.

Lärare och examinerator, 11 h, European Environmental Law, fördjupningskurs, Juridiska institutionen, Uppsala universitet.

Lärare, 4 h, Introduction to Swedish Law, fristående kurs (för utbytesstudenter), Juridiska institutionen, Uppsala universitet.

Karin Gerhardt: "International frameworks and policy Conventions – do we need them? The new MDG's are they all for sustainability Climate change – LULUCF". Föreläsning inom masterkursen Man, Society and Nature.

Mike Jones: World Forum on Ecosystem Governance organised by IUCN Commission on Ecosystem Management. Ledde ett runda bordssamtal om "Managing risks in ecosystems in relation to climate change" och ledde ett seminarium inom Future Leaders Academy om "assessing, monitoring and managing risk".

Johnny de Jong: Naturvårdsbiologi, ansvarig institution: ekologi, SLU.

Marie Kvarnström: Roleplay – negotiations. Föreläsning inom masterkursen Man, Society and Nature.

Tommy Lennartsson:

150511: Länsstyrelsen i Södermanlands län (Natur, Kultur, Landsbygd). Föreläsning och efterföljande diskussion om (1) Historisk ekologi i kalkbarrskog, (2) Åtgärdsprogram för Fältgentiana. Lst Nyköping.

150521: Naturvårdsverket. Föreläsning och workshop om klimatanpassning av naturvården. NV Stockholm.

Tommy Lennartsson, Anna Westin:

151106: Jordbruksverket: Föreläsning på deras lunchseminarium om skötsel av gräsmarker och CAP i Rumänien. Efterföljande workshop. SJV, Jönköping.

Håkan Tunón: Föreläsning, "Konventionen om biologisk mångfald, urfolk och mycket annat för en hållbar framtid", 15 september, "Global miljöhistoria", 7,5 h.p., och "Hållbar utveckling A", 30 h.p., som ges av Uppsala Centrum för hållbar

utveckling, CSD Uppsala, CEMUS.
Fälttextkursion för Skogshistoriska sällskapet om betesskogar 150608 Uppland. Ansvar.

Anna Westin: Föreläsning, "Folk och få vid Hyttbäcken", vid Karlfeldtsgården, Södra Dalarnas lokalhistoriska sällskap, augusti 2015.

Handledning av studentarbeten

Malgorzata Blicharska:

Master student Madeleine Cayford, *Internationell masterprogram i hållbar utveckling* vid SLU och Uppsala universitet. Final seminar May 2015.

Master student Laurence Wainwright, *Internationell masterprogram i hållbar utveckling* vid SLU och Uppsala universitet. Final seminar May 2015.

Internship student Maria Mårtensson, *Internationell masterprogram i hållbar utveckling* vid SLU och Uppsala universitet, autumn 2015.

Karin Gerhardt: Handledare för grupparbete:

"Palm Oil and Biofuels. The Hidden Threat to the Rainforest", (Dennis Kimm, Anna Borgersen, Tina Schmiers, Amy Au, Enrique Szendro Morales, Romane Ganora, Linn Svahn) på kursen *Man, Society and Nature* inom *Internationell masterprogram i hållbar utveckling* vid SLU och Uppsala universitet.

Tuija Hilding-Rydevik: Handledare av mastersuppsatsen i hållbar utveckling:

"Body-environment dialogue: using somatic experiences to improve political decision making", Alisa Sidorenko, Institutionen för geovetenskaper, Uppsala universitet.

Mike Jones: Handledare för grupparbeten på kursen *Man, Society and Nature* inom *Internationell masterprogram i hållbar utveckling* vid SLU och Uppsala universitet.

"Impacts And Effects Of Fishery Depletion On West African Coastal Villages" (Daniel Packer, Jori Rautalin, Josef Ingvarsson, Kaely Dekker, Karolin Joelsson, Musadag Elzein and Nicola Donohoe),

"Grazing pastoralists – Land use policy and Ecological impacts on the well-being of Maasai and Sami people – a comparison" (Beenu Angurala, Ioana Mihala, Joakim Hallander, Marie-Andrée Gagnon, Riika Vehviläinen, Sanaz Habibi)

"The Struggle of Elephants in Hwange National Park: Global Trade in Elephant Products and its Impacts In Zimbabwe's Tsholotsho region" (Andrés Fuentes, Daniel Gellert, Elizabeth Gray, Bonita Mathew, Maiko Miyakoshi, Bo Sha, Hanna Svartson),

"Land Grabbing in Ethiopia: Land and Food for Whom?" (Ekman, A., Lundin, A., Mondino, E., Norrlander, A., Rouet-Leduc, J., and Touchie, R.)

Johnny de Jong:

Johanna Kammonen, "Fraging behaviour of *Myotis mystacinus* and *Myotis brandtii* in relation to a big road and railway in south Sweden", examensarbete på grundnivå.

Amanda Sjölund, "Bat activity at a major road in Sweden", examensarbete på grundnivå.

Marie Kvarnström:

Handledare för grupparbetet "Tracing metals in renewable technology to its mining in the global north and south in comparison to fossil fuels while developing different scenarios" (Daniela Ceder, Maria Eduarda Cavinato, Erik Gustafsson, Juan Luis Monzon, Johanna Snell, Isaak Vié, Oskar Waara), på kursen *Man, Society and Nature* inom *Internationell masterprogram i hållbar utveckling* vid SLU och Uppsala universitet.

Håkan Tunón:

Handledare för grupparbete "Biopiracy Case Study Report" (Mario Garcia, Katelin Markcrow, Zsofia Miklos, Isabel Sarenmalm, Kate Trigg, Ellinor Wik), på kursen *Man, Society and Nature* inom *Internationell masterprogram i hållbar utveckling* vid SLU och Uppsala universitet.

Verksamhet på forskarutbildningsnivå

Handledning av doktorander

Åke Berg: Biträdande handledare för Jonas Josefsson, disputerade (PhD) oktober 2015, Inst. för Ekologi, SLU.

Malgorzata Blicharska:

Biträdande handledare för Tommy Abrahamsson. Huvudhandledare Grzegorz Mikusinski, SLU, School for Forest Management, Skinnskatteberg.

Biträdande handledare för Ewa Orlikowska. Huvudhandledare Grzegorz Mikusinski, SLU, School for Forest Management, Skinnskatteberg.

Tommy Lennartsson: Biträdande handledare för Emke de Veerd, Chalmers, Göteborg. Anne-Marie Tillman huvudhandledare.

Anna Westin: Biträdande handledare för Weronika Axelsson Linkowski. SLU Umeå.

Opponent eller betygsnämnd

Håkan Tunón: (betygsnämnd) Pre-evaluation av manuskript till doktorsavhandling: Nataliya Stryamets, "Use and governance of non-wood forest products in market and transition economies: Case studies from Sweden, Ukraine and the Russian Federation" SLU: 2016:8 Faculty of Forest Sciences.

Tuija Hilding-Rydevik:

Betygsnämnd, Per Sandström, avhandlingen *Tools for improved communication increased participation – the case of reindeer husbandry in land use dialogues*, Skogsfakulteten, SLU,

Umeå, 19 februari.
Ordförande vid disputation, Christián Alarcón Ferrari med avhandlingen *Forests at the limit*, NJ-fakulteten, Inst. för Stad och land, SLU, Uppsala, 27 mars.

Andra aktiviteter och engagemang

Granskningsuppdrag

Åke Berg: Refereeuppdrag för Journal of Applied Ecology, Biological Conservation, Ecography, Agriculture, Ecosystems & Environment, Ornis Svecica.

Malgorzata Blicharska: Refereeuppdrag för Ecological Applications, Ecosystem Services, Environmental Management, Forest Policy and Economics.

Tuija Hilding-Rydevik: Peer review av artikel för *The European Journal of Social Science Research*.

Johnny de Jong: Refereeuppdrag för Nature Conservation.

Tommy Lennartsson: Refereeuppdrag för Ecology, J Veg. Sci., Svensk Botanisk Tidskrift, American Naturalist.

Håkan Tunón: Refereeuppdrag för Australian Journal of Rural Health, International Journal of Circumpolar Health.

Sakkunnig för tillsättning av tjänsten "Universitetslektor i kulturvård med inriktning mot trädgårdens och landskapsvårdens hantverk" vid Institutionen för kulturvård, Göteborgs universitet.

Remisser

Tommy Lennartsson:

Länsstyrelsen i Uppsala län: *Ansvarsarter och ansvarsbiotoper*. Remiss 150306.

Länsstyrelsen Norrbotten, *Fjällen i klimatstrategin*. 150809.

Naturvårdsverket. *Regeringsuppdrag om grön infrastruktur*. 150813.

Malgorzata Blicharska: Fördjupad utvärdering av de 16 miljökvalitetsmålen. *Ett rikt växt och djurliv*.

Tuija Hilding-Rydevik, 2015, CBM:s yttrande över remissen "Vägar till ett effektivare miljöarbete", SOU 2015:43, daterad 2015-10-11.

Deltagande i råd, nationella delegationer, hedersuppdrag, etc.

Malgorzata Blicharska:

Deputy co-ordinator of the working party of IUFRO 9.05.04 – *Forest policies in the Baltic and CEE regions*.

Carole Crumley:

Member (Sweden), European Agricultural Research Initiative (EURAGRI), the European Commission.

Executive Director, Integrated History and Future of People on Earth (IHOPE), Uppsala University, Sweden.

Member, Presidential Global Climate Change Task Force, American Anthropological Association.

Series Editor, with William Balée, Routledge/Left Coast Press series *Frontiers in Historical Ecology*.

Leader of Swedish participation in Sustainable futures for Europe's HERitage in CULTural landscapES: Tools for understanding, managing, and protecting landscape functions and values (HERCULES) SME-targeted collaborative project of the European Research Council. PI: Tobias Plieninger. 2,994,550 €.

Torbjörn Ebenhard:

Vetenskapliga rådet för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Ledamot utsedd av Naturvårdsverket 2013 och framåt.

Medlem av svenska delegationen vid plenarmöten med The intergovernmental science-policy platform on biodiversity and ecosystem services (IPBES): IPBES 3. Bonn, Tyskland 12-18/1, 2015.

Styrelsen för Stiftelsen Världsnaturfonden WWF. Ledamot från 2015.

Husrådet för Ulls hus, Sveriges lantbruksuniversitet. Ledamot och vice ordförande från 2015.

Urban Emanuelsson:

Ledamot av Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien.

Ledamot i Skåne läns insynsråd.

Ledamot i Stenhammar kontaktgrupp som sköter samarbetet mellan Stenhammars godsförvaltning och SLU.

Under början av året ledamot av WWFs styrelse.

Ledamot av Skånska landskapsgruppen, moderator och exkursionsledare vid större arrangemang.

Karin Gerhardt: Ledamot i Trafikverkets Arkitekturråd.

Tuija Hilding-Rydevik:

Deltagare i expertgrupp för diskussion om forskningsbehov i relation till biologisk mångfald och ekosystemtjänster, Formas, Naturvårdsverket, Global utmaning, Stockholm, 14 okt.

Ordförande för utvärderingsgrupp för Centre for built environment, KTH, heldagsmöte på KTH, 22 okt., utvärderingsutlåtande efteråt.

Medlem i expertpanel för Norges forskningsråd, granskning av ansökningar för utlysningen Biodiversity, cultural environments and ecosystem services – pressures on

land areas, Oslo, 10–11 nov.

Medlem i Vetenskapliga rådet för biologisk mångfald och ekosystemtjänster, Naturvårdsverket.

Tommy Lennartsson:

Vetenskapliga rådet för biologisk mångfald och ekosystemtjänster, Naturvårdsverket (2 möten 2015).

Riksantikvarieämbetets kulturlandskapsgrupp.

Håkan Tunón:

Ledamot av Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien.

Deltagande i samverkansgruppen mellan Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien och Kungl. Akademien för de fria konsterna.

Gillesbroder i Michaelisgillet.

Deltog i svenska nationella delegationen vid Ninth meeting of the Ad Hoc Open-ended Working Group on Article 8(j) and Related Provisions of the Convention on Biological Diversity, Montreal, 4–7 november.

Möten med avnämare och referensgrupper

Åke Berg:

Korrespondens med referensgrupp för program Jordbrukslandskap (FOMA, SLU).

Representanter från Naturvårdsverket, Jordbruksverket och Länsstyrelser.

Torbjörn Ebenhard: Nordic Seminar on a Scoping Study for Nordic assessment to feed into IPBES, 18–19:e maj 2015, Stockholm, arrangör: Naturvårdsverket.

Tuija Hilding-Rydevik:

Möten med Naturvårdsverket för att diskutera innehåll i årets kontrakt, flera deltagare från CBM.

Möte med projektgrupp vid Naturhistoriska riksmuseet.

Johnny de Jong: Deltagit i referensgrupp för forskningsprojekt på IVL Svenska miljöinstitutet.

Tommy Lennartsson:

Möten i syfte att ta fram ett LIFE-projekt om gräsmarker i landskapet. Initiativtagare: Naturvårdsverket. Deltagare: CBM, Trafikverket, Jordbruksverket, Swedavia, Art-databanken, Svenska Golf förbundet, STERF, Svenska Kraftnät, Vattenfall, EON, Länsstyrelsen i Jönköping, Uppsala, Västra Götaland, Jämtland. Totalt 6 möten under 2015 på NV, Stockholm.

150128 Trafikverket. Stöd i deras arbete med att ta fram egna miljö kvalitetsmål, bl.a. för infrastruktur-biotoper. TrV, Stockholm (TL och Jörgen).

150218 Riksantikvarieämbetet och Skogsstyrelsen. I syfte att diskutera deltagande i eventuella projekt om kalkbarrskog.

150303 Riksantikvarieämbetet. I syfte att diskutera en fortsatt strategi för forsknings-

- samarbete. RAÄ, Stockholm (TL och Anna).
- 150325 Trafikverket. Workshop i syfte att utveckla ett projekt om invasiva arter. Projektet finansierades och har utförts under 2015. TrV, Borlänge (TL och Jörgen).
150427. Naturvårdsverkets vetenskapliga råd. NV, Stockholm (TL, Torbjörn och Tuija).
- 150504 Länsstyrelsen i Norrbotten. Möte om fjäll och klimatförändringar. NV, Stockholm.
- 150505 Riksantikvarieämbetets referensgrupp för kulturlandskap, RAÄ, Stockholm.
150511. Länsstyrelsen i Södermanlands län (Natur, Kultur, Landsbygd). Föreläsning och efterföljande diskussion om (1) Historisk ekologi i kalkbarrskog, (2) Åtgärdsprogram för Fältgentiana. Lst Nyköping.
- 150519 Riksantikvarieämbetet och Inst för Kulturvård, G.U. I syfte att utveckla ett samarbete om landskapsförvaltning. SKYPE (TL och Anna).
- 150519 Trafikverket; Styrgruppsmöte för TRIEKOL (TL och Jörgen).
- 150521 Naturvårdsverket. Föreläsning och workshop om klimatanpassning av naturvården. NV Stockholm.
- 150522 Samverkansgrupp för gräsmarker i landskapet. Deltagare: CBM, Trafikverket, Swedavia, Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Artdatabanken, Svenska Golf förbundet, STERF, Svenska Kraftnät, Vattenfall, EON, Länsstyrelsen i Jönköping. Svenska Kraftnät, Solna.
- 150820 Länsstyrelsen i Uppsala län. Fältextursion om fältgentiana och finnögontröst. Deltagare utöver Lst och CBM: Sveriges Botaniska Förening, markägare, Upplandsstiftelsen.
- 150824 Naturvårdsverket, referensgruppsmöte för regeringsuppdrag Klimatanpassning av naturvården. Naturvårdsverket, Stockholm.
- 150831 Riksantikvarieämbetets kulturlandskapsgrupp, om kunskaps- och verksamhetsprogram. Telefonmöte.
- 150901 MISTRA EviEm. Hearing om skötsel vägkanter, presentation av TRIEKOL:s erfarenheter. KVA, Stockholm.
- 151005 Trafikverket; Styrgruppsmöte för TRIEKOL (Torbjörn Ebenhard och Jörgen Wissman).
- 151016 Naturvårdsverket. Referensgrupp för regeringsuppdrag Klimatanpassning av naturvården. NV, Stockholm.
- 151104 Samverkansgrupp för gräsmarker i landskapet. Deltagare: CBM, Trafikverket, Swedavia, Naturvårdsverket, Jordbruksverket, Artdatabanken, Svenska Golf förbundet, STERF, Svenska Kraftnät, Vattenfall, EON, Länsstyrelsen i Jönköping. Naturvårdsverket, Stockholm.
- 151106 Jordbruksverket. Föreläsning på deras lunchseminarium om skötsel av gräsmarker och CAP i Rumänien. Efterföljande workshop. SJV, Jönköping.
- Håkan Tunón: (inbjuden föreläsare), Fäbodriksdagen 2015, Hedeviken i Härjedalen, 18–19 september.
- Möte om Unescos konvention om immateriellt kulturarv och processen med ett biosfärsmråde i Voxnadalen. Ovanåkers kommun, Gävleborgs fäbodförening och Föreningen Sveriges fäbodbrukare. 16 december 2015.
- 151216: Möte om Unescos konvention om immateriellt kulturarv och processen med ett biosfärsmråde i Voxnadalen. Ovanåkers kommun, Gävleborgs fäbodförening och Föreningen Sveriges fäbodbrukare.

Håkan Tunón, Marie Kvarnström:

Regelbundna möten med Sametinget, naturvårdsverket och olika NGO-organisationer.

Maria Forsberg:

150820: Hade på förfrågan av Miljöpartiet de gröna ett möte med representanter för partiet (Emelie Nilsson, politisk sekreterare på riksdagskansliet, och Stina Bergström, riksdagsledamot och miljöpolitisk talesperson.) Syftet med mötet var att informera dem om viktiga skogspolitiska frågor att ta med vid en kommande översyn av skogsvårdslagen.

Andra typer av presentationer samt deltagande i media

Malgorzata Blicharska: Rosén, E. Den lönsamma naturen. Godmorgon världen, P1, Sveriges Radio, 27 september 2015. Intervjuat till reportage om ekosystemtjänster.

Maria Forsberg: Föreläsare, Varför är artskyddet svårt juridiskt? Skogsbruket och artskyddsförordningen – från teori till praktik, KSLA Stockholm, 8 december 2015. Föreläsare, 2015, Artskydd i skogen – I byråkratisk karantän?, Artdatabanken, januari 2015.

Torbjörn Ebenhard: Radiointervju, Vetandets värld, 20:e april.

Håkan Tunón:

150918-19: (inbjuden föreläsare), Fäbodriksdagen 2015, Hedeviden i Härjedalen.

Anna Westin, Tommy Lennartsson:

150620: Anamaria Iuga, Bogdan Iancu m.fl: Utställning. "Traditions and transitions of hay". The Museum of the Romanian Peasant, Bucharest.

151228. Aftonbladet, recension av *Inventering av Biologisk kulturarv* av: Joar Tiberg

150723. Reportage i *Rumänska National Geographic* om utställningen Traditions and Transitions of hay. <http://www.natgeo.ro/romania/10280-o-sociologie-a-fanului>.

150607: Fältseminarium med Skogshistoriska sällskapet. Uppländska bondeskogar – Biologiska toppobjekt och ett bortglömt biologiskt kulturarv. 8 juni 2015. (TL och Anna Westin)

4 Projektkatalog 2015

I följande avsnitt listas de forskningsprojekt som under året 2015 var pågående och där någon av CBM:s forskare var aktiva.

Biologiskt kulturarv i praktik och forskning

Period	2012–2015
Projektledare	Tommy Lennartsson, CBM
Vid CBM	Tommy Lennartsson, CBM Anna Westin CBM
Samarbeten	Riksantikvarieämbetet, Skärgårdsstiftelsen, Upplandsstiftelsen, Upplandsmuseet, Länsstyrelserna Uppsala län, Östergötlands län, Gotlands län, Dalarna, Statens Naturoppsyn (Norge)
Ekonomi	Finansierat av Riksantikvarieämbetet
Beskrivning	Naturen har alltid varit grunden för människans överlevnad på jorden. Vi har i alla tider använt den och därmed även – medvetet eller omedvetet – påverkat den. Denna påverkan har lämnat spår som kan läsas även efter själva bruket upphört. Biologiskt kulturarv är ett begrepp som sätter fokus på förståelsen av sambanden mellan naturen och människans brukande av den. Dessa samband kan användas för historisk och biologisk kunskapsuppbyggnad och tillämpning inom natur och kulturmiljövård. CBM har sedan 2009 samarbetat med RAÄ för att utvecklat kunskap om och metoder för att arbeta med biologiskt kulturarv. Under 2015 har projektet slutrapporterats och tre ytterligare skrifter tagits fram.

Bridging the Gaps Between Resilience, Complexity and Linear Programming

Period	2015–2016
Projektledare	Mike Jones
Samarbeten	Katharine Downie and the International Livestock Research Institute (ILRI)
Ekonomi	Finansierat av CBM and ILRI
Beskrivning	Det handlar om en reflekterande uppsats som strävar efter att identifiera verktyg för att förstå komplexitet, genom att utveckla en mental modell över de viktigaste komponenterna inom livsmedelssäkerhet och interaktionerna dem emellan. Avsikten är att skapa en enklare modell av de primära drivkrafterna och återkopplingar som styr systemet. Uppsatsen undersöker perspektiven som presenteras via en

serie inlägg på en blogg (<http://livestocksystems.ilri.org/category/resilience/>), som skrevs mellan januari och juni 2015 inom ramen för ILRI's Livestock and Environment programme och the Technical Consortium for Building Resilience in the Horn of Africa rörande de tekniska svårigheterna att skapa resilienta system för livsmedelssäkerhet på Afrikas horn.

Utgivning av en kommenterad nyutgåva av Reinerus Reineri Broocmans hushållsbok

Period	2015–2016
Projektledare	Håkan Tunón
Vid CBM	Håkan Tunón
Samarbeten	Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, samt författare från Lunds, Stockholms och Uppsala universitet samt Statens veterinärmedicinska anstalt.
Ekonomi	Delfinansierat av Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien med tryckbidrag från en rad olika stiftelser.
Beskrivning	Broocmans Hushållsbok kom ut i två volymer (1736 respektive 1739) och skildrar mycket brett naturresurshanteringen vid ett samtida storgods. Redaktionellt arbete med originaltexten och åtta nyskrivna forskaruppsatser i syfte att färdigställa bokverket under 2016.

Bokprojektet Brøndegaards biografi, bibliografi och artikelsamling

Period	2014–2015
Projektledare	Håkan Tunón
Vid CBM	Håkan Tunón
Samarbeten	Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien
Ekonomi	Delfinansierat av Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien med tryckbidrag från olika stiftelser.
Beskrivning	Under 2015 slutfördes projektet och resulterade i bokverket Etnobotanik. Planter i skik og brug, i historien og i folkemedicinen. Vagn J. Brøndegaards biografi, bibliografi og artikler i udvalg på dansk (red. H. Tunón) i två band om sammanlagt 1107 sidor. Etnobotanisten Vagn Brøndegaard (1919–2004) publicerade över 1600 biografiska poster. I artikelsamlingen publiceras cirka åttio av hans uppsatser, varav ungefär en tredjedel inte tidigare har förekommit i tryck. Bokverket har distribuerats i Sverige, Norge och Danmark.

Claws and Laws

Period	2015–2017
Projektledare	Guillaume Chapron, SLU
Vid CBM	Maria Forsberg
Samarbeten	Vid juridiska institutionen, Jan Darpö, Anna Christiernsson, Yaffa Epstein, Maria Forsberg; vid SLU Henric Andrén och José Vicent López Bao
Ekonomi	Naturvårdsverket
Beskrivning	Forskningsprojektet är ett tvärvetenskapligt projekt mellan ekologer och jurister och rör förvaltningen av rovdjur under art- och habitat-direktivet.

CLIMATE-LAND

Consequences of climate policies for multiple ecosystem services of semi-natural grasslands of the cultural landscape.

Period	2014–2018
Projektledare	Norsk Statistik Sentralbyrå
Vid CBM	Tommy Lennartsson, Urban Emanuelsson
Samarbeten	Flera forskningsenheter i Sverige, Norge och Island, samt avnämare. CBM samarbetar närmast med Chalmers i Göteborg, Institutionen för systemanalys.
Ekonomi	Finansierat av Norges Forskningsråd
Beskrivning	Projektet belyser bristen i klimatpolitiken att man har saknat vetenskaplig och policy-relevant kunskap om gräsmarkerna som kolsänka. För nordiska förhållanden är kunskapsläget särskilt dåligt bristande om man jämför med skogens roll i det sammanhanget.

Ekosystemtjänster i praktiken

Period	2015
Projektledare	Tuija Hilding-Rydevik
Vid CBM	Tuija Hilding-Rydevik, Malgorzata Blicharska
Ekonomi	Finansierat av Naturvårdsverket
Beskrivning	Projektet ska ta fram de hittillsvarande svenska erfarenheterna av arbetet med ekosystemtjänster i planering och beslutsfattande. Underlag är intervjuer med tjänstemän från kommuner, länsstyrelser, nationella myndigheter, privata företag, miljökonsulter. Vidare ska ca 25 exempel tas fram på arbeten med ekosystemtjänster. Centrum för biologisk mångfald (CBM), vid Sveriges lantbruksuniversitet och Uppsala universitet, har fått i uppdrag att genomföra studien på uppdrag av Naturvårdsverket. Uppdraget är en del i verkets arbete att synliggöra och kommunicera värdet av ekosystemtjänster.

Definition of “forest” and the law – a global comparison

Titel	Att definiera skog och lagstiftning – en global jämförelse. Sverige
Period	2015
Projektledare	Massimo Monteduro, Universitetet i Salento, Italien
Vid CBM	Maria Forsberg
Samarbeten	Bokprojektet är ett internationellt samarbete mellan 78 professorer och forskare från fem världsdelar.
Beskrivning	Det saknas idag en gemensam rättslig definition av begreppet skog, vilket kan försvåra genomförandet av internationella överenskomelser. Syftet med projektet är att genom komparativa studier om hur begreppet ”skog” definieras och tillämpas i olika rättsordningar, kunna ge förslag till och ligga till grund för framtida rättsliga harmoniseringar på området. Boken kommer att publiceras i två volymer under 2016 och inleda bokförlaget Springers nya bokserie ”Legal Issues in Transdisciplinary Environmental Studies (LITES)”. Kapitlet ”Sweden” skickades in 31/12 2015.

The Ecosystem Approach and Swedish Forest Management – A Legal Perspective

Period	2016
Projektledare	Maria Forsberg
Vid CBM	Maria Forsberg
Ekonomi	Future Forests
Beskrivning	Artikel syftar till att ur ett rättsligt perspektiv analysera den svenska skogsmodellen i ljuset av ekosystemansatsen.

Integrating scientific and traditional knowledge in adaptive management of semi-natural hay meadows - Engkall

Period	2014–2016
Projektledare	Norsk Institutt for Bioøkonomi, Kvithamar, Norge
Vid CBM	Tommy Lennartsson and Anna Westin
Samarbeten	University of Liverpool, Bygdeforskning - Centre for Rural research, Norway, CBM
Stake holders:	Miljødirektoratet, Fylkesmannen i Møre og Romsdal (County administration), Bondelaget (Farmers' association), Coordinator for the National actionplan for hay meadows
Ekonomi	Finansierat av Norwegian Research Council
Beskrivning	Huvudsyftet med projektet är att integrera vetenskaplig och traditionell kunskap och att utvärdera ekologiskt och samhälleligt hur det kan användas för adaptiv förvaltning av biologisk mångfald i naturliga slåtterängar i Norge. Resultatet kommer att användas i Action Plan för slåtterängar i Norge genom dialog mellan praktiker, myndigheter och forskare.

Essays in Historical Ecology

Period	2013–2015
Projektledare	Carole Crumley
Vid CBM	Tommy Lennartsson, Anna Westin, Tuija Hilding-Rydevik, Håkan Tunón, Carina Green
Samarbeten	Historiska institutionen, Stockholms universitet; Institutionen för ekologi, miljö och geovetenskap, Umeå universitet; Institutionen för ekologi, miljö och botanik, Stockholms universitet; Institutionen för arkeologi och antik historia, Uppsala universitet; Institutionen för stad och land, SLU; The Museum of the Romanian Peasant, Bukarest; University of Chapel Hill, USA.
Ekonomi	Finansierat av CBM
Beskrivning	Essays in Historical Ecology, startade som en workshop i Historisk ekologi våren 2013 med titeln "Is there a future for the Past?" Sedan vidtog arbetet med att skriva en tvärvetenskaplig bok tillsammans, genom återkommande workshops under 2014 och 2015. Avsikten är att arbetet med boken avslutas under 2016 eller tidigt 2017. Arbetet påbörjades inom CBMs strategiska satsning på Historisk ekologi under 2011–2013.

Fladdermöss och infrastruktur

Period	2016-08-31
Projektledare	Johnny de Jong
Vid CBM	Johnny de Jong
Samarbeten	University of Lisboa
Ekonomi	Finansierat av Trafikverket
Beskrivning	Syftet är att undersöka på vilket sätt vägar och järnvägar utgör barriärer för fladdermöss i landskapet och vilka åtgärder som skulle kunna motverka negativ påverkan.

Foto: Håkan Tunón

Försörjningens resiliens – agrara hushåll mellan samhälle och natur

Period	2012–2015
Projektledare	Maths Isacson, Ekonomisk-historiska institutionen, Uppsala universitet
Vid CBM	Anna Westin, Tommy Lennartsson
Samarbeten	Ekonomisk-historiska institutionen, Uppsala universitet, Upplandsmuseet
Ekonomi	Finansierat av Vetenskapsrådet
Beskrivning	"Försörjningens resiliens – de agrara hushållen mellan samhälle och natur 1750–1900" är ett tvärvetenskapligt samarbete mellan Centrum för biologisk mångfald (SLU), Uppsala universitet, Stockholms universitet och Upplandsmuseet. Under fyra år har forskare inom biologi, agrarhistoria och ekonomisk historia att studerat hushållens historiska resursutnyttjande och undersöka samspelen mellan människa, samhälle och ekosystemen i Sverige under den agrara och industriella revolutionen, bland annat genom bonde- och dagböcker. Projektet är unikt i det att historiska källor tolkas i ett ekologiskt perspektiv och vice versa. Bägge ämnesområdena tillförs på så sätt ny kunskap. När olika historiska källor kombineras i tvärvetenskapligt ljus kopplas hushållens ekonomiska och sociala utveckling ihop med de omgivande ekosystemen och skapar ny förståelse för hela det system människorna levde i.

Impact of FSC certification – a quantification of FSC contribution in field, and its impact on the environment

Period	2015–2016
Projektledare	Johnny de Jong
Vid CBM	Johnny de Jong, Torbjörn Ebenhard
Samarbeten	Bergvik skog
Ekonomi	Finansierat genom FSC
Beskrivning	Syftet är att undersöka vilka effekter ett certifierat skogsbruk får på landskapsnivå med avseende på avsättningar och hänsyn

Förvaltning av torvtäkt skogsmark

Period	t.o.m. 2015
Projektledare	Johnny de Jong
Vid CBM	Johnny de Jong
Samarbeten	Ecoloop, torvnäringen
Ekonomi	Finansierat av Energimyndigheten
Beskrivning	Syftet med projektet är att ta fram metodik för bättre bedömning av miljökonsekvenser som ett stöd t.ex. vid MKB

Gröna infrastrukturmiljöer för biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Period	2015–2019
Projektledare	Erik Öckinger, Inst. för ekologi, SLU.
Vid CBM	Åke Berg, Jörgen Wissman
Samarbeten	Inst. för ekologi, SLU.
Ekonomi	Finansierat av Formas
Beskrivning	Exploatering och markanvändningsförändringar är ett stort hot mot biologisk mångfald, men kan också skapa nya möjligheter för bevarande av biologisk mångfald. Väg- och järnvägsslänter och kraftledningsgator innehåller skötta biotoper som liknar artrika ängs- och hagmarker. Deras sammanlagda yta överstiger ytan av ängs- och hagmarker i Sverige, som dessutom minskar stadigt. I detta projekt kommer vi att undersöka om sådana infrastrukturmiljöer

bidrar till bevarande av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, eller t o m ökar den biologiska mångfalden i landskapet, och i vilken utsträckning detta beror på det omgivande landskapets sammansättning. Projektet består av 1) En systematisk kunskapssammanställning, 2) En fältstudie för att undersöka art-, funktionell-, och fylogenetisk mångfald på landskapsskala, 3) En rumslig analys av var en biodiversitetsinriktad skötsel av infrastrukturmiljöer gör mest nytta, och 4) Etablering av ett långtidsexperiment i samarbete med Trafikverket för att utvärdera skötselalternativ. Detta experiment kommer att fortsätta efter projektperiodens slut. Under hela projektperioden kommer vi att ha nära kontakter med infrastrukturförvaltare, dvs. Trafikverket och Svenska Kraftnät. Projektet kommer att generera kunskap nödvändig för att nå upp till nationella miljömål om biologisk mångfald, och kommer att skapa en kunskapsbas för infrastrukturförvaltare för att implementera skötsel som gynnar biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

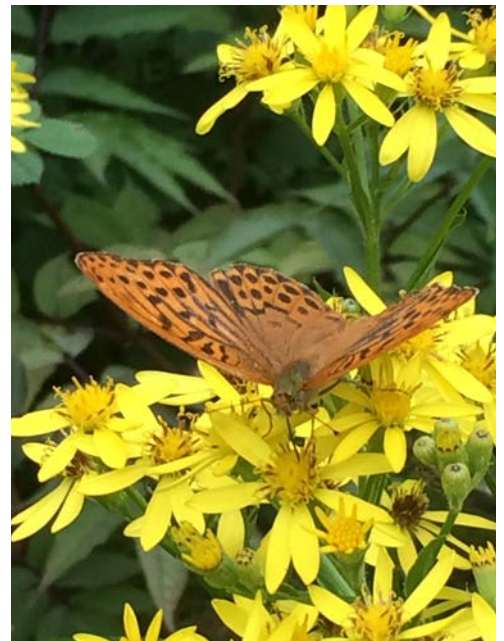
Foto: Anna Maria Wremp

Förstudie över hur Indigenous and local knowledge ska kunna inkluderas i en nordisk IPBES-liknande utvärdering

Period	2015
Projektledare	Håkan Tunón
Vid CBM	Marie Kvarnström samt Pernilla Malmer
Samarbeten	En stor mängd olika aktörer i de nordiska länderna (inklusive Grönland och Färöarna), främst representanter för urfolks- och lokalsamhällen.
Ekonomi	Finansierat av Naturvårdsverket
Beskrivning	Inom ramen för en scoping study för genomförandet av en Nordic IPBES-assessment uppdrogs CBM att genomföra en studie över hur man skulle kunna inkludera lokal och traditionell kunskap i arbetet. Därför genomfördes en enkätundersökning och ett antal dialogworkshopar med representanter för urfolk och lokalsamhällen, samt en intervju- och litteraturstudie rörande citizen science. Resultatet sammanställdes både i rapporten från hela scoping study och i en rapport med internationell spridning.

Inventering av fjärilar i vid småbiotoper på åkermark

Period	2015–2019
Projektledare	Åke Berg
Vid CBM	Åke Berg
Samarbeten	Inst. för Ekologi, SLU.
Ekonomi	Finansierat av FOMA vid SLU
Beskrivning	Målsättningen med detta fleråriga projekt är att inventera fjärilsfaunan i ett urval av gräsmarker och småbiotoper inom Lill-Nils rutor (regional miljöövervakning) där både fältkarteringar av småbiotoper (Lill-Nils småbiotopkartering) och flygbildstolkning av gräsmarker (grön infrastruktur) sker. Detta kommer att ge i) ett basvärde för en organismgrupp (dagfjärilar) som kan användas i framtida uppföljningar av populationsutvecklingen av olika arter. Vidare kommer projektet att ii) identifiera småbiotoper och gräsmarkstyper som är viktiga för fjärilsfaunan, iii) testa befintliga miljöindikatorer (t ex åkermarkens arrondering) och utveckla nya indikatorer (för konnektivitet, landskapshistorik), och ge möjligheter till framtida utvärderingar av effekten av olika skötselåtgärder och miljöersättningar.

Kraftledningar som spridningskorridorer för fjärilar

Period	2014–2016
Projektledare	Åke Berg
Vid CBM	Åke Berg, Jörgen Wissman
Samarbeten	Inst för Ekologi, SLU, Linköpings universitet
Ekonomi	Finansierat av Svenska Kraftnät, Lammska forskningsstiftelsen och Trafikverket via TriEkol,
Beskrivning	Projektet undersöker i vilken utsträckning, och under vilka förutsättningar, kraftledningsgator fungerar som spridningskorridorer för fjärilar i. Undersökningarna inkluderar tre olika typer av miljöer, kraftledningsgator, naturbetesmarker och mindre vägar. Fältundersökningar, inventeringar och studier av rörelser hos märkta individer, genomförs under våren och sommaren 2014 på 168 platser i Uppland, Närke och Östergötland. Under 2015 analyserades dessa data och en uppsats skickades till en vetenskaplig tidskrift, flera uppsatser planeras och kommer delvis att ingå i ett nytt forskningsprojekt om grön infrastruktur för pollinatörer.

Foto: Åke Berg

Landscape planning for forest biodiversity and diverse forestry

Period	2016–2018
Projektledare	Gabriel Michanek och Maria Forsberg (Juridiska institutionen, Uppsala universitet)
Vid CBM	Johnny de Jong, Maria Forsberg
Samarbeten	Vid SLU i Umeå; Anouschka Hof, Jörgen Rudolphi, Hans Ekvall, Göran Bostedt (också vid Umeå universitet); Astrid von Zabel vid Bern University, Schweiz.
Ekonomi	Finansierat av Naturvårdsverket
Beskrivning	Forskningsprojektet är ett tvärvetenskapligt projekt mellan ekologer, jurister och ekonomer rörande implementeringen av en landskapsansats i samband med förvaltning av skog.

Linking social-economic factors with biodiversity of urban ponds in Stockholm

Period	2014–2015
Projektledare	Frank Johansson, CBM
Vid CBM	Frank Johansson, Malgorzata Blicharska
Samarbeten	University of Leeds, University of Applied Sciences Western Switzerland
Ekonomi	Finansierat av Uppsala universitet och CBM
Beskrivning	Projektet utvärderar hur sociala och ekonomiska faktorer är länkade till biodiversitet i dammar i centrala Stockholm. Målet är att förstå hur dessa faktorer påverkar biodiversitet i dammar (och möjligen vice versa), och att föreslå hur biodiversiteten kan bevaras och ökas. Studieområdet är Stockholms stad.

Miljökonsekvenser av ett ökat uttag av skogsbränsle

Period	-2016-06-30
Projektledare	Johnny de Jong
Vid CBM	Johnny de Jong
Samarbeten	Forskare på SLU och vid Lunds universitet
Ekonomi	Finansierat av Energimyndigheten
Beskrivning	Syftet med projektet är att beskriva olika miljökonsekvenser vid uttag av grot, stubbar, klenvirke mm som skogsbränsle. De miljövariabler som bedöms är biodiversitet, försurning, näringsämnen, miljögifter och produktionsförhållanden. Effekterna relateras till miljökvalitetsmålen och målet är att beskriva en uttagsnivå som är möjlig utan att försvåra uppfyllelsen av miljömålen, det vill säga. ett uthålligt uttag.

Myrens betydelse för renen och renskötseln - biologisk mångfald på myrar i renskötselland

Period	2012–2015
Projektledare	CBM (Håkan Tunón) och Sametinget
Vid CBM	Weronika Axelsson-Linkowski, Håkan Tunón
Samarbeten	Sametinget
Ekonomi	Finansierat av Sametinget och Naturvårdsverket
Beskrivning	Att sammanställa kunskap rörande myrars betydelse för renen, renskötseln och den biologiska mångfalden. Den vetenskapliga litteraturen sammanställdes av Weronika Axelsson-Linkowski vid CBM och den samiska traditionella kunskapen samlades in via intervjuer och sammanställdes av Ann-Catrin Blind och Kajsa Kuoljok. Rapporten redigerades av Håkan Tunón och publicerades under året.

Foto: Tommy Lennartsson

NAPTEK – Nationellt program för lokal och traditionell kunskap relaterad till bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald

Period	2015 (initierades efter ett regeringsbeslut 2006)
Projektledare	Håkan Tunón
Vid CBM	Marie Kvarnström
Samarbeten	Diverse myndigheter och andra externa aktörer
Ekonomi	Delvis finansierat av Naturvårdsverket
Beskrivning	Under 2015 avslutades en del publikationer som tidigare hade påbörjats inom ramen för Sveriges genomförande av artiklarna 8j och 10c inom FN:s Konvention om biologisk mångfald (CBD).

National monitoring for assessing and valuing ecosystem services in Fennoscandian alpine and boreal landscapes – NILS-ESS

Period	2014–2015
Projektledare	Grzegorz Mikusinski, SLU, Johan Svensson, SLU
Vid CBM	Malgorzata Blicharska
Samarbeten	Different departments at SLU
Ekonomi	Finansierat av Naturvårdsverket
Beskrivning	The project aims at evaluation of the forest and mountain ecosystem services using biophysical parameters sampled within the existing monitoring schemes in National Inventory of Landscapes in Sweden (NILS) and other relevant databases. It will also demonstrate how biophysical variable-based analyses may be combined with socio-cultural information as input in a decision support framework designed for the use of decision makers.

Nybygggarliv i Vilhelmina

Period	2006–2016
Projektledare	Håkan Tunón
Samarbeten	Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur och Rolf Kjellström
Ekonomi	Finansierat av Göran Gustafssons stiftelse för natur och miljö i Lappland
Beskrivning	Projektet syftar till att skapa en systematisk bild av naturresursanvändningen bland nybyggare i Vilhelmina socken under 1800–1900-talen. Slutresultatet kommer att vara ett bokverk om sex volymer som beskriver nybyggarnas liv och vardag samt deras beroende av biologisk mångfald. Under 2015 publicerades den femte volymen Från vaggan till graven.

När nyskapade och restaurerade våtmarker målet att öka biologisk mångfald och ekosystemtjänster? En utvärdering med bearbetade långtidsdata från Artportalen.

Period	2015–2018
Projektledare	Tomas Pärt, Inst. för Ekologi, SLU
Vid CBM	Åke Berg
Samarbeten	ArtDatabanken, Inst. för Ekologi, SLU.
Ekonomi	Finansierat av Formas
Beskrivning	Världens våtmarker minskar i antal och står under ett ständigt hot trots deras centrala roll för människans välbefinnande. För att motverka detta hot, och utveckla våtmarkernas ekosystemtjänster, restaureras och återskapas många våtmarker i Sverige. Idag är våtmarker kopplade till mer än hälften av de 16 miljö kvalitetsmål riksdagen beslutat om, där ökad biodiversitet, minskad övergödning och ökad vattenkvalitet är viktiga delmål. Trots det finns ingen fullskalig nationell uppföljning av delmålen och om de står i konflikt till varandra. Genom att använda omfattande data från Artportalen (frivilligt rapporterade av allmänheten) kan vi för första gången länka robusta tidsserier av populationsdata till genomförda våtmarksrestaureringar för att undersöka deras långsiktiga effekter på biologisk mångfald. Vårt mål är att: 1) Producera nationella data på långtidseffekter av olika restaureringsåtgärder samt testa i vilka landskap och våtmarksnätverk de har störst effekt på våtmarksfåglarna. 2) Utveckla nya statistiska redskap för att utvinna vetenskapligt användbara data ur den stora mängden data i Artportalen. 3) Undersöka om det finns synergier och konflikter mellan olika miljömål: ökad vattenkvalitet, minskat näringsämnesläckage samt biologisk mångfald (fåglar, vattenväxter). 4) Utveckla fågelindikatorer för framtida uppföljning av miljömålen. 5) Bygga ett nätverk av berörda intressenter och en nationell restaureringsdatabas för ”evidensbaserad” naturvård och skötsel av våtmarker.

Påverkansfaktorer för förekomst av fladdermöss och insekter på hög höjd

Period	t.o.m. 2017
Projektledare	Johnny de Jong
Vid CBM	Johnny de Jong
Samarbeten	Med ekologiska inst.
Ekonomi	Finansierat av Energimyndigheten
Beskrivning	Förekomst av fladdermöss och insekter mäts på ca 100 meters höjd under ca 4 månader och relateras till belysning på vindkraftverk och till klimatvariation. Syftet är att få fram underlag för stoppreglering av vindkraft.

Scoping study: Nordic assessment to feed into IPBES

Period	2015
Projektledare	Maria Schulz, Naturvårdsverket
Vid CBM	Torbjörn Ebenhard
Samarbeten	Finansierat av Naturvårdsverket
Ekonomi	Finansierat av Naturvårdsverket
Beskrivning	Uppdrag. Naturvårdsverket leder ett nordiskt projekt för att genomföra en subregional bedömning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster i Norden. Avsikten är att denna bedömning ska kunna användas av formella bedömningar som genomförs av IPBES Intergovernmental Platform for Biodiversity and Ecosystem Services. CBM:s del i projektet är att skapa rutiner och processer som är förenliga med IPBES:s regelverk.

Sälgboksprojektet: kunskap om biologisk mångfald och skyddsvärda träd

Period	2015 (projektet inleddes med "Sälgboken" 2009)
Projektledare	Håkan Tunón
Vid CBM	Håkan Tunón
Samarbeten	Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden WWF, Bengt Ehnström och Martin Holmer.
Ekonomi	Finansierat av Naturskyddsföreningen och Världsnaturfonden WWF, samt diverse externa tryckbidrag.
Beskrivning	Projektet har till uppgift att visa på den biologiska mångfalden som är knuten kring specifika träd genom att gemensamt publicera böcker. I serien har hittills Sälg: livets viktigaste frukost (2009, 2:a uppl. 2011), Asp: darrar min asp, myllrar min värld (2012) och under 2015 kom Björk: svart på vitt om myllrande mångfald. Dessutom påbörjades planeringen för en motsvarande bok om tallens biodiversitet.

Traditional land use, biodiversity, sustainability and local traditions in present Romania and historical Sweden

Period	2013–
Projektledare	Anna Westin
Vid CBM	Anna Westin, Tommy Lennartsson
Samarbeten	National Museum of the Romanian Peasant, Dept. of Sociology, National School of Political Science and Administration, Bucharest
Ekonomi	Finansierat av CBM, strategisk satsning
Beskrivning	Antropologi, ekologi och agrarhistoria kombineras för att förstå sambanden mellan gräsmarkers nyttjande och biologisk mångfald i dagens

Transsylvanien och 1700- och 1800-talets Sverige. Det finns ett tätt samband mellan markanvändningsmetoder, biologisk mångfald, uthållighet och lokala traditioner, där biologisk mångfald både är en sidoeffekt av nyttjandet, och en källa till att förstå densamma.

Utveckling av syntesarbeten i samband med skogsbränsleuttag med hjälp av ToSIA

Period	t.o.m. 2017-06-30
Projektledare	Johnny de Jong
Vid CBM	Johnny de Jong
Samarbeten	IVL, Lunds universitet
Ekonomi	Finansierat av Energimyndigheten
Beskrivning	Syftet är att få fram en metod för att på ett effektivare sätt syntetisera och värdera kunskap om miljöeffekter av skogsbränsleuttag.

Ökad biobränsleproduktion och god miljöhänsyn – två (o)förenliga mål?

Period	2012–2015
Projektledare	Karin Gerhardt, CBM
Vid CBM	Karin Gerhardt, Johnny de Jong
Samarbeten	Lunds universitet
Ekonomi	Finansierat av Energimyndigheten
Beskrivning	Det är en ökad användning av biobränslen från skogen i Sverige, vilket bl.a. baseras på EU-direktivet om förnybar energi (2009/28/EG). Det är dock inte klart om det går att extrahera skogsbiobränslen utan negativa effekter på miljömålen för skogen. Avsikten är att undersöka hur skogspolitiken kan skapa förutsättning för ett hållbart uttag av skogsbiobränslen. Andra syftet är att undersöka hur folk som arbetar inom skogsbruket resonerar rörande miljöhänsyn när bruket även inkluderar stubbrytning.

Doktorandprojekt:

Managing a Magnificent Mountain landscape – can traditional and local knowledge of Sami reindeer herders and Swedish summer farmers contribute to sustainable conservation management?

Period	2015–2017
Projektledare	CBM
Vid CBM	Weronika Axelsson Linkowski, Anna Westin
Handledare	Lars Östlund SLU Umeå, Jon Moen Umeå universitet, Anna Westin CBM
Samarbeten	SLU Umeå och Umeå universitet
Ekonomi	Finansierat av CBM, strategisk satsning
Beskrivning	Den svenska fjällmiljön är ett levande kulturlandskap, vars biologiska mångfald är beroende av betande djur. För att bevara kulturlandskapet och biologisk mångfald måste det finnas förutsättningar för fäbodbrukare och renskötare vars djur kan beta landskapet (för referenser se Axelsson Linkowski 2010, 2012). Centrala frågor i forskningen är att dokumentera traditionell kunskap och studera hur traditionell kunskap kan bidra till ett hållbart brukande av fjällen. Villkoren för renskötare och fäbodbrukare förändras i en mycket hög hastighet. I fallet med samiska renskötare har de under senaste decennierna förlorat tillgång till sina traditionella vinterbetesmarker bl.a. genom intensifierat skogsbruk och gruvor. Det ökande antalet rovdjur i Sverige är också ett hot. Fäbodbrukarna är också i stor utsträckning pressade av skogsbruket, men det ökande antalet rovdjur är ett större hot.

Studierna är:

“‘They followed the power of the plant’: Historical Sami harvest and traditional ecological knowledge (TEK) of *Angelica archangelica* subsp. *archangelica* L. in northern Fennoscandia”. Anna-Maria Rautio, Weronika Axelsson Linkowski and Lars Östlund. Accepterad.

“‘The carnivores do not fear humans anymore’. The depredation rates on livestock in northern Sweden in the beginning of the 21th century and historically”. Weronika Axelsson Linkowski, Marie Kvarnström, Anna Westin, Jon Moen and Lars Östlund. Manuscript to be submitted 2016.

5 Ekonomi och personal

Resultat och kapital

Resultat och kapital 2015 (tkr)	
Ingående balans (kapital)	3 143
Statsanslag	6 865
Uppdragsintäkter	6 909
Bidragsintäkter	5 661
Övriga intäkter	77
SUMMA INTÄKTER	19 512
Personalkostnader	-11 535
Lokalkostnader	-951
Driftskostnader	-3 523
Avskrivningar	-57
Overhead	-2 331
SUMMA KOSTNADER	-18 397
Årets resultat	1 115
Utgående balans (kapital)	4 258
Kapital i % av omsättning	22

Under 2015 har Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap vid SLU bidragit med 6 992 000 SEK (basanslag, prestationsmedel, FOMA-medel) till CBM. Uppsala universitet har bidragit med 1 709 000 SEK (1 209 000 från Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten, 500 000 från Områdesnämnden för humaniora och samhällsvetenskap).

Externa bidrags- och uppdragsmedel

Utveckling av externa bidrags- och uppdragsmedel 2013-2015 (tkr)			
År	2013	2014	2015
Bidrag- och uppdragsintäkter	10 746	11 960	10 473
Anslag	9 220	9 359	8 961
Summa intäkter	19 966	21 319	19 434
Finansieringsgrad i %:			
Andel externa medel	54	56	54
	46	44	46
	100	100	100

Beviljade ansökningar och erhållna uppdrag 2015

Beviljade ansökningar och erhållna uppdrag 2015							
CBMare i ansökan	Huvudsökande inst/person	% anställning CBM	Tidsperiod ansökan	Finansiär	Tot summa beviljad ansökan	Projekttitel/fokus	
Håkan Tunón	CBM	0%	2015-2016	G Gustafsson stiftelse	60 tkr	Nybyggarliv i Vilhelmina	
Johnny de Jong	CBM	35%	2015-2016	FSC	470 tkr	FSCs effekt på biodiversitet i skogslandskapet	
Tommy Lennartsson	Chalmers/ Anne-Marie Tillman	5%	2015-2017	Formas	4,9 mnkr	Bio-LCA indikatorer för biologisk mångfald i livsryk- lanalysinom jord- och skogsbruk	
Urban Emanuelsson	CBM	ca 1%	2015-2016	Energimyndigheten	115 tkr	Populärversion av projektrapporten "Landsomfattande slytäkt - potential, hinder och möjligheter"	
Åke Berg	Institutionen för ekologi/ Tomas Pärt	25%	2015-2017	Formas	5,244 mnkr	När nyskapande och restaurerade våtmarker målet att öka biologisk mångfald och ekosystemtjänster? En utvärdering med bearbetade långtidsdata från Artportalen	
Tuija Hilding-Rydevik	CBM	21%	2015	Naturvårdsverket	2,9 mnkr	Lokal och traditionell kunskap och ekosystemtjänster	
Torbjörn Ebenhard		8%					
Håkan Tunón		50%					
Marie Kvarnström		40%					
Tommy Lennartsson		15%					

Personal 2015

Personal 2015

		Akademisk grad	Tjänst	Tjänst tom	Anställd på CBM %	2015-12-31 Tjänstgör på CBM %	Tjänstgör på annan inst eller univ/ högskola %	Tjänstledig %	Natur, Hum, Sam
Forskning, utredning									
1.	Axelsson Linkowski Weronika	Fil lic	Konsulent/Doktorand	Tillsvidare	100	100	-	-	Natur
2.	Backeus Ingvar	Docent	Associerad	December 2015	-	20	-	-	Natur
3.	Berg Åke	Professor	Professor	Tillsvidare	100	100	-	-	Natur
4.	Blicharska Malgorzata	Fil dr	Forskare	December 2015	100	50	50	-	Natur/Sam
5.	Crumley Carole	Professor	Gästprofessor	Juni 2016	20	20	-	-	Hum
6.	de Jong Johnny	Fil dr	Forskningsledare	Tillsvidare	100	60	-	-	40 Natur
7.	Eberhard Torbjörn	Fil dr	Forskningsledare	Tillsvidare	100	100	-	-	Natur
8.	Emanuelsson Urban	Professor	Professor	Tillsvidare	100	60	40	-	Natur
9.	Forsberg Maria	Jur dr	Uppsala Universitet/ Juridiska institutionen	Mars 2016	-	50	50	-	Hum
10.	Gerhardt Karin	Fil dr	Forskare	Tillsvidare	60	20	20	20	Natur
11.	Green Carina	Fil dr	Forskare	Tillsvidare	100	75	25	-	Hum
12.	Hilding-Rydevik Tuija	Professor	Föreståndare	Tillsvidare	100	100	-	-	Sam
13.	Iwarsson Mattias	Fil lic	Associerad	Juni 2015	-	-	-	-	Natur
14.	Johansson Frank	Professor	Uppsala Universitet/EBC	Tillsvidare	-	20	80	-	Natur
15.	Jones Michael	MsC	Konsulent	Augusti 2016	20	20	-	-	Natur
16.	Kvarnström Marie	MsC	Konsulent	Tillsvidare	50	50	-	-	Natur
17.	Lennartsson Tommy	Docent	Forskningsledare	Tillsvidare	100	80	-	20	Natur
18.	Norlin Karin	MsC	Forskningsassistent	Januari 2015	50	-	-	-	Natur
19.	Richardsson Tim	Professor	Gästprofessor	Januari 2015	20	-	-	-	Sam
20.	Tunon Håkan	Fil dr	Forskningsledare	Tillsvidare	100	100	-	-	Natur
21.	Warmark Charlotta	MsC	Konsulent	Ca augusti 2017	75	-	-	75	Natur
22.	Westin Anna	Fil dr	Forskare	Tillsvidare	100	90	-	10	Hum
23.	Wissman Jörgen	Fil dr	Forskare	Tillsvidare	100	80	-	20	Natur
Kommunikation									
24.	Borg Annika	MsC	Kommunikatör	Tillsvidare	100	100	-	-	Hum
Ekonomi och administration									
25.	Lurén Margareta	Civ. ekonom	Institutionsadministratör	Tillsvidare	75	75	-	-	Ekonomi
26.	Vallgård Gertrud	Civ. ekonom	Ekonom	Tillsvidare	80	80	-	-	Ekonomi
Antal helårsarbetskrafter						14,5			
Professorskompetenta									
Disputerade, docent/doktorand									
Ej disputerade, forskande/utredande									
Kommunikation									
Ekonomi/administration									
Antal helårsarbetskrafter						14,50			

CBM består av ungefär 25 medarbetare, och de allra flesta sitter i Ulls hus på SLUs campus Ullnäs i Uppsala.
På www.slu.se/cbm finns kontaktuppgifter och personliga presentationer av oss.

Foto: Anders Berg Foto: Verksamhetsberättelsen 2015

PÅ BILDERNA:
Anna Westin
Annika Borg
Carina Green
Carole Cumley
Veronika Wernersson
Charlotta Warmark
Frank Johansson
Gertud Valigörda
Malgorzata Blicharska
Helkan Tunb
Johnny de Jong
Jörgen Wissman
Karin Gerhard
Karin Norlin
Maria Forsberg
Margareta Lurén
Marie Kvarnström
Michael Jones
Torbjörn Ebenhard
Tommy Lennartsson
Tulla Hilding-Rydevik
Urban Emanuelsson
Veronika Axelsson-Linkowski
Åke Berg

6 CBM inrättades på uppdrag av riksdagen

CBM bildades 1994 på uppdrag av riksdagen, för att Sverige skulle kunna leva upp till konventionen om biologisk mångfald. CBM har sedan starten haft ett sammansatt uppdrag helt i linje med det regeringen då önskade. Verksamheten skulle bestå av de sedvanliga akademiska uppgifterna – forskning, utbildning och informationsspridning – men dessutom skulle centrubildning ägna sig åt ”kunskapsutbyte med särskild inriktning på överföring av ny kunskap till avnämare”. CBM har varit och är en organisation med flera gränsöverskridande och koordinerande funktioner med syfte att förse samhället med forskningsbaserad kunskap inom en politiskt laddad och komplex miljöfråga. CBM har tidigare haft stora forskningsprojekt (till exempel HagmarksMistra, finansierad av Mistra med ca 50 milj., 2001–2008, Natuvårdskedjan länkas ihop, finansierat av Naturvårdsverket, 2001–2007, ca 30 milj.) och andra större program och projekt.

Under perioden 2010–2012 genomfördes en stor dekonstruktion av CBM (flytt och avslut av flera verksamheter, minskning av personal och ett arbete med att få en budget i balans samt hitta vägar framåt för CBM:s hela verksamhet). Dekonstruktionen beslutades centralt av SLU och Uppsala universitet. Samtidigt påbörjades ett rekonstruktions- och utvecklingsarbete som bland annat innehöll en ekonomisk satsning från SLU och Uppsala universitet för att bygga upp de humanistiska- och samhällsvetenskapliga perspektiven på biologisk mångfald som samhällsfråga.

Styrning och organisation

Administrativt är CBM placerad vid Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap på SLU. CBM:s verksamhet styrs av överenskommelsen mellan SLU och Uppsala universitet. Överenskommelsen beskriver styrgruppens arbetsuppgifter som att:

- a) Följa upp att CBM:s verksamhet ligger i linje med överenskommelsen.
- b) Årligen tillstyrka förslag till verksamhetsplan och budget för CBM, och till NJ-fakultetens ledning i förekommande fall framföra särskilda synpunkter på dessa dokument,
- c) På initiativ av NJ-fakultetens ledning medverka i utvärderingar av CBM:s verksamhet,
- d) Genom sina ordinarie ledamöter fungera som kanaler till de beslutande organen inom UU och SLU,
- e) Bistå NJ-fakultetens ledning vid rekrytering av föreståndare.

Styrgruppen har en viktig roll genom att båda universiteten är representerade och är således ytterligare en kanal för information mellan universiteten i sig och till CBM som ett led i den övergripande styrningen.

Vision

CBM:s omfattande kunskap om och långa engagemang i biologisk mångfald som en viktig fråga för samhällelig existens och utveckling inbegriper insikten om att människa orsakar förlust av biologisk mångfald men också kan stoppa förlusten. Den vision som inspirerar och motiverar

CBM:s verksamhet och personal är därför:

- Att människans negativa påverkan på biologisk mångfald kraftfullt har minskats genom en mångfald insatser;
- Att mänskligheten globalt omfamnar målen att bevara och hållbart nyttja biologisk mångfald samt att åstadkomma en rättvis fördelning av den biologiska mångfaldens ekosystemtjänster;
- Att alla berörda agerar i en anda av öppenhet och respekt för att finna och genomföra lösningar.

Uppdrag och mission

CBM är ett centrum för produktion och spridning av kunskap om det komplexa samspelet mellan biologisk mångfald och samhällsutveckling. I fokus står forskning som bidrar till att belysa för såväl samhälle som forskning viktiga frågor, och kombinationen av god vetenskaplig kvalitet och samhällsrelevans är en ledstjärna. Verksamheten består av att initiera, bedriva och samordna forskning, utredning och information med sikte på att bevara, restaurera och hållbart nyttja biologisk mångfald. Detta innebär att tvärvetenskapliga arbetsformer som inbegriper naturvetenskap, humaniora och samhällsvetenskap samt nära samarbeten med organisationer utanför akademien är av stor vikt.

CBM ska:

- a) Initiera, bedriva och samordna forskning om det komplexa samspelet mellan biologisk mångfald och samhällsutveckling,
- b) Arbeta med informationsverksamhet till myndigheter, forskningsinstitutioner och andra avnämare i syfte att bidra till uppbyggnad av kunskap om samspelet mellan biologisk mångfald och samhällsutveckling,
- c) Skapa förutsättningar för tvärvetenskaplig och transdisciplinär kunskapsproduktion genom arenor för samspel mellan vetenskapliga discipliner samt arenor för samspel mellan forskning och praktik.

